

राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय

लहान, सिरहा

वार्षिक पुस्तिका

आ.व. २०७९/८०

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

पशु सेवा विभाग

राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय

लहान, सिरहा

फोन नं. ०३३-५६३२७३

Email : nlbolahan@gmail.com

Webpage : <https://nlbolahan.gov.np/>

“दुध उत्पादनको मुख्य आधार, कृत्रिम गर्भाधानद्वारा नश्ल सुधार”

मन्तव्यः

“दुध उत्पादनको मुख्य आधार, कृत्रिम गर्भाधानद्वारा नश्ल सुधार” भन्ने मुल नारा सहित देशमा गाई, भैसी, भेडा, बाख्रा, बंगुरमा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम संचालनमा रहेको स्मरण गराउन चाहन्छु । नेपालको रैथाने पशुहरूको उत्पादकत्व क्षमता न्यून रहेको सन्दर्भमा पशु जन्य पदार्थहरूको उत्पादन वृद्धि गर्न उन्नत पशुहरूको पालन संगसंगै रैथाने पशुहरूको नश्ल अर्थात बंश सुधार गर्नु पर्ने मुलभुत आवश्यकता अनुरूप छिटो एवं सहज रूपमा नश्ल सुधार गर्न रैथाने पशुहरूमा पर जातिय प्रजनन प्रकृयाबाट बर्ण शंकर पशु उत्पादनको लागि र उन्नत नश्लका पशु हरूमा अझ उच्च प्रजनन मान क्षमता भएका भाले पशुहरूको विर्य प्रयोग गरि कृत्रिम गर्भाधानको माध्यमबाट नश्ल सुधार गर्न अति आवश्यक पर्ने जमेको विर्य उत्पादन गरि भण्डारण एवं वितरण गर्ने अभिभारा सहित देशमा तिनवटा राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयहरू क्रियाशिल रहेको समेत स्मरण गराउन चाहन्छु ।

मुलभुत रूपमा उच्च प्रजनन मान भएका रागो, साढे तथा बोकाको जमेको विर्य उत्पादन तथा वितरण बाट कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा वृद्धि भई पशुहरूको उत्पादकत्व क्षमतामा पनि क्रमिक सुधार हुदै गई दूध उत्पादनमा समेत क्रमिक रूपमा वृद्धि हुदै गईरहेको देखिन्छ ।

नेपालमा क्रियाशिल तिन वटा राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयहरू मध्ये यस राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहानको कार्य क्षेत्र कोशी प्रदेशको सबै १४ जिल्ला र मधेश प्रदेशको सिरहा र सप्तरी गरी दुई जिल्ला गरि जम्मा १६ जिल्लामा मुख्य रूपमा र मधेश प्रदेशको बाकी जिल्लाहरूमा आंशिक रूपमा सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ । अत कोशी प्रदेशको ८१ र मधेश प्रदेशको ३५ गरि ११६ पालिकाहरूमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा संचालन रहेकोले ति पालिकाहरूमा सेवा तथा सामाग्री उपलब्ध गराउने कार्य गरि रहेको छ । आ.व. २०७९/०८० मा यस कार्यालयको कार्य क्षेत्रमा गाई, भैसी र बाख्रामा जम्मा २०८९९४ कृ.ग. भएको देखिन्छ र कृ.ग. को गर्भधारण दर गाईमा ५६ प्रतिशत, भैसीमा ५१ प्रतिशत र बाख्रामा ५४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

यस कार्यालयलाई सक्षमता सहित कार्य सम्पादन गर्न राय, सल्लाह, सुझाव तथा सहयोग गर्ने माथिल्लो निकायहरू कृषि तथा पशु पन्छी विकास मन्त्रालय, पशु सेवा विभाग लगायत विभागिय निकायहरू, विज्ञ केन्द्रहरू, पालिका पशु सेवा शाखाहरू लगायत यस कार्यालयमा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारी वर्ग तथा कामदारहरू प्रति आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि सहयोग र साथको अपेक्षा राख्दछु । साथै यस पुस्तिकालाई तयार गरि प्रकाशन गर्नमा सहयोग पुर्याउने सम्पूर्ण साथीहरूमा पनि आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । धन्यवाद ।

शिव नाथ महतो

वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत (कार्यालय प्रमुख)

कार्यालयको परिचय:

सगरमाथा अञ्चलको सिरहा जिल्ला अन्तर्गत लहान नगरपालिकाको वडा नं. १० मा अवस्थित राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान, सिरहा सदरमुकाम देखि ४५ कि.मि. (उत्तर-पूर्व) दुरिमा पर्दछ । सर्वप्रथम वि.स. २०४० सालमा सगरमाथा अञ्चलको सिरहा जिल्लाको हालको लहान नगरपालिका वडा नं. १० मा गाई, भैँसीको नश्ल सुधारको लागि उच्च गुणस्तरको पाडा तथा बाच्छाहरु हुर्काउन एवम् पालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि करिब १० हेक्टर क्षेत्रफलमा यस कार्यालयको स्थापना भएको इतिहास रहेको छ । नेपालमा जमेको विर्य प्रयोगबाट कृत्रिम गर्भाधान कार्यको सुरुवात संगसंगै पूर्वि जिल्लाहरुमा वा तत्कालिन पूर्वाञ्चल विकासश्रेत्रको जिल्लाहरुमा कृत्रिम गर्भाधान कार्यको लागि जमेको विर्य वितरण गर्न र रागो साँढेको जमेको विर्य भण्डारण गरि राख्न यो कार्यालयले सिमेन बैंकको रूपमा लामो समय सम्म कार्य सम्पादन गरेको पनि इतिहास छ । युग परिवर्तन तथा प्रविधि विस्तारको क्रमसँगै गाई भैँसीको नश्ल सुधारको लागि उन्नत राँगो साँढेको जमेको वीर्यबाट कृत्रिम गर्भाधान कार्यलाई विस्तार तथा प्रसार गर्न वि.स. २०६६ सालमा यस कार्यालयमा वीर्य प्रशोधन प्रयोगशालाको स्थापना भई राँगो साँढेको जमेको वीर्य उत्पादनको सुरुवात भएको तथा तरल नाइट्रोजन उत्पादन र खरिद गरी कृत्रिम गर्भाधान केन्द्रहरुमा वितरण गरी कृत्रिम गर्भाधान कार्यलाई विस्तार गर्न यस कार्यालयले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्दै आइरहेको छ । प्रशोधित जमेको वीर्यका स्ट्रहरु संरक्षण तथा भण्डारणका लागि नभई नहुने अति आवश्यक वस्तु तरल नाइट्रोजन सहज आपूर्तिको लागि निजि क्षेत्रबाट विगतमा खरिद गर्ने गरिएकोमा वि.स. २०७६ सालको भदौ महिना देखि कार्यालय हाता भित्र ठूलो क्षमताको तरल नाइट्रोजन प्लान्ट जडान कार्य सम्पन्न भएको र २०८० साल श्रावण महिना देखि अत्याधुनिक डिजाइनको जमेको वीर्य उत्पादन प्रयोगशालामा जमेको विर्य उत्पादन भई आफ्नो कार्यक्षेत्र साविकको पुर्वाञ्चल विकास क्षेत्र र हाल कोशी प्रदेश र मधेश प्रदेश मा कृत्रिम गर्भाधान कार्यकोलागि जमेको वीर्य तथा तरल नाइट्रोजन विक्री वितरण गर्दै आइरहेको छ ।

“दुध र मासु उत्पादनको मुख्य आधार कृत्रिम गर्भाधानद्वारा नश्ल सुधार (Artificial Insemination is the key Factor for Breed Improvement)” भन्ने मुल नारा सहित गाई, भैँसी र बाखा लगायतका पशुहरुमा नश्ल सुधारको लागि कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम संचालनमा यस कार्यालयले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्दै आएको छ । सिद्धान्ततः पशु उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धिका लागि पशुहरुमा निहित हुने बंशानुगत क्षमता पुर्व शर्तको रूपमा रहेको हुन्छ, जुन नश्ल सुधारबाट मात्र प्राप्त गर्न सकिन्छ र अन्य गरिने सबै व्यवस्थापकिय कार्यहरुको उचित समायोजन भएपछि मात्र पशुहरुमा अन्तरनिहित उत्पादन तथा उत्पादकत्व क्षमतामा प्रदर्शित हुन्छ वा देखिन्छ ।

राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय, लहानको कार्यक्षेत्रमा कोशी प्रदेशका १४ वटा जिल्ला र मधेश प्रदेशका २ जिल्ला (सिरहा, सप्तरी) रहेका छन् । हाल कोशी प्रदेशको झापा, ईलाम, मोरङ,

सुनसरी, उदयपुर, पाँचथर, संखुवासभा, धनकुटा, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्बु, तेह्रथुम र ताप्लेजुङ जिल्लाहरूको र मधेश प्रदेशको दुई वटै जिल्ला गरी १४ वटा जिल्ला का ११६ वटा कृत्रिम गर्भाधान केन्द्रहरूबाट कृत्रिम गर्भाधानको सेवा विस्तार गरी जमेको वीर्य र तरल नाइट्रोजन वितरण भईरहेको छ । यस सँगै मधेश प्रदेशका अन्य जिल्लाहरूमा समेत जमेको वीर्य र तरल नाइट्रोजन वितरण हुने गरेको छ ।

कार्यालयको उद्देश्य:

राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय, लहानले, नश्ल सूधारको माध्यमबाट पशुहरूको वंशाणुगत क्षमताको अभिवृद्धि गर्दै निर्वाहमुखी रहेको पशुपालन व्यवसायलाई व्यवसायिक, प्रतिष्ठित, आयमूलक तथा आकर्षक पेशाको रूपमा विकास गरी, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, गरिबी न्यूनिकरण र रोजगारी सृजनाका साथै दूध र मासुमा आत्मनिर्भर भई आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने राष्ट्रिय लक्ष हासिल गर्न योगदान पुऱ्याउने गरी आफ्नो वार्षिक कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु नै यस कार्यालयको उद्देश्य रहेको छ ।

दिर्घकालिन उद्देश्य:

१. स्थानिय एवं वर्णशंकर नश्लका गाई, भैँसी, बाख्राको कृत्रिम गर्भाधानको माध्यमबाट नश्ल सुधार गर्ने ।
२. नश्ल सुधारको माध्यमबाट पशुजन्य उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्न सहयोग गर्ने ।
३. पशुजन्य उत्पादनमा क्रमात्मक वृद्धि गरी पशुपालक कृषकहरूको जिवन स्तरमा सुधार ल्याउने ।
४. पशुजन्य उत्पादनमा वृद्धि गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा महत्वपूर्ण योगदान गर्ने ।
५. उच्च प्रजनन मान भएका राँगो, साँढे हरूको जमेको वीर्य तथा तरल नाइट्रोजन उत्पादन गरी वितरण गर्ने ।
६. कृत्रिम गर्भाधान संचालन हुन नसकेको क्षेत्रमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी सेवा विस्तार गर्ने ।
७. कृत्रिम गर्भाधान कार्य तथा नश्ल सुधार अभियान कार्यको अनुगमन, निरीक्षण तथा विश्लेषण गरी अभिलेख तयार पार्ने तथा रिपोर्टिङ गर्ने ।

अल्पकालिन उद्देश्य:

१. उच्च प्रजनन मान/क्षमता भएको राँगो तथा साँढेहरूबाट जमेको वीर्य उत्पादन र वितरण गर्ने ।
२. गुणस्तरीय तरल नाइट्रोजनको उत्पादन तथा खरिद गरी विक्री वितरण गर्ने ।

३. कृत्रिम गर्भाधान संचालनमा रहेका कोशी र मधेश प्रदेशका जिल्लाहरूमा कृत्रिम गर्भाधानको लागि आवश्यक सामग्री र उपकरणहरू उपलब्ध गराई सहयोग गर्ने ।
४. पशुहरूमा रहेको बाझोपन सम्बन्धी समस्याहरूको उचित उपचार गरी बाझोपन निवारणमा टेवा पुऱ्याउने ।
५. स्थलगत तालिम संचालन गरी दक्ष ईन्सेमिनेटरहरू उत्पादन गर्ने ।
६. कृत्रिम गर्भाधान तथा नश्ल सुधार कार्यको अनुगमन, निरिक्षण तथा विश्लेषण गर्ने ।

विषय सूची

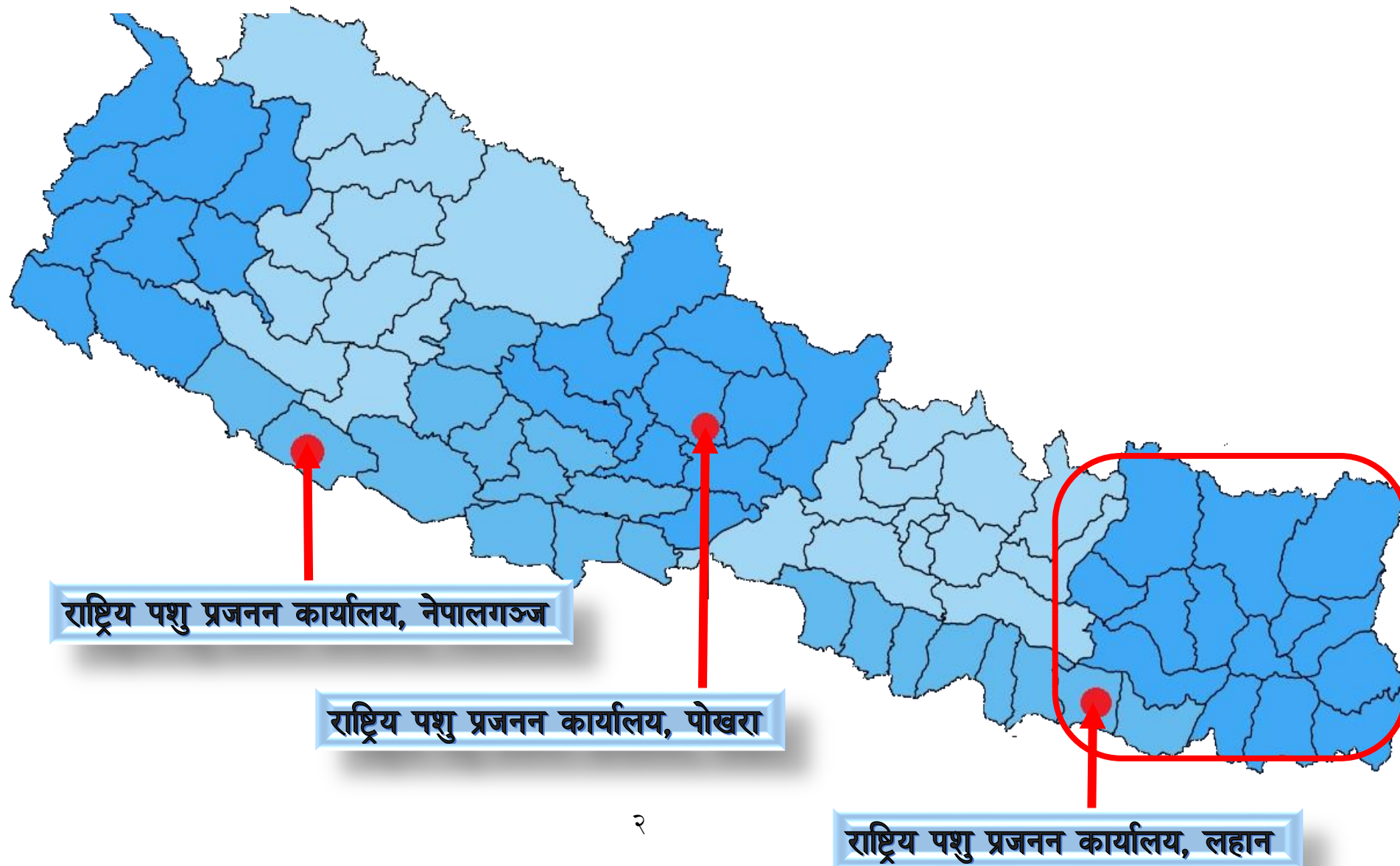
१. कार्यालयको नक्सा	१
२. पशु प्रजनन कार्यालयहरूको स्थान	२
३. राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयको कार्यक्षेत्र	३
४. दरबन्दी तेरिज	४
५. संगठन संरचना.....	५
६. कार्यालय प्रमुखहरूको विवरण.....	६
७. राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीको विवरण	७
८. नागरीक बडापत्र	८
९. वार्षिक स्विकृत कार्यक्रमको प्रगति विवरण (आ.व. २०७९/८०).....	९
१०. वार्षिक भारत तथा वित्तीय प्रगति प्रतिशतको विवरण	१६
११. वित्तिय विवरण	१६
१२. वार्षिक राजस्व रकमको विवरण	१६
१३. बेरुजुको विवरण	१६
१४. जमेको वीर्य उत्पादनको अवस्था	१७
१४.१ राँगो साँढे व्यवस्थापन	१७
१४.२ राँगो, साँढेहरूको वंशावली विवरण	१८
१४.३ राँगो साँढेहरूको मासिक जमेको वीर्य उत्पादन रेकर्ड.....	२१
१४.४ विगत ५ वर्षमा यस कार्यालयमा रहेका राँगो साँढेहरू र तिनको जमेको वीर्य उत्पादन	२२
१४.५ रागों साँढेको जात अनुसारको मासिक जमेको वीर्य उत्पादन रेकर्ड.....	२५
१५. तरल नाइट्रोजन तथा जमेको वीर्य व्यवस्थापन.....	२७
१५.१ आ.व. २०७९/८० मा तरल नाइट्रोजनको उत्पादन, खरिद र वितरणको अवस्था.....	२७
१५.२ आ.व. २०७९/८० मा पालिका अनुसारको जमेको वीर्य तथा तरल नाइट्रोजन वितरणको प्रगति	३०
१५.३ राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय, लहानको जमेको वीर्य वितरण योजना	४२
१५.४ जिल्ला अनुसार जमेको वीर्य र तरल नाइट्रोजन वितरण	४३
१६. कृत्रिम गर्भाधानको विवरण.....	४६

१६.१ आ.व. २०७९/८० मा पालिका अनुसारको कृत्रिम गर्भाधानको प्रगति.....	४६
१६.२ जिल्ला अनुसार कृत्रिम गर्भाधान धेरै देखि थोरै	५७
१६.३ विगत ६ वर्षमा कृत्रिम गर्भाधानको बदलिदो अवस्था.....	६३
१६.४ प्रति कृत्रिम गर्भाधान तरल नाइट्रोजन र जमेको वीर्यको लागत	६४
१७. सुशासनको विवरण.....	६५
१८. कृत्रिम गर्भाधान विस्तारका प्रमुख चुनौतिहरू	६५
१९. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्याहरू.....	६५
२०. कृत्रिम गर्भाधान कर्ताहरूको विवरण	६६

१. कार्यालयको नक्सा

२. पशु प्रजनन कार्यालयहरूको स्थान

३. राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयको कार्यक्षेत्र

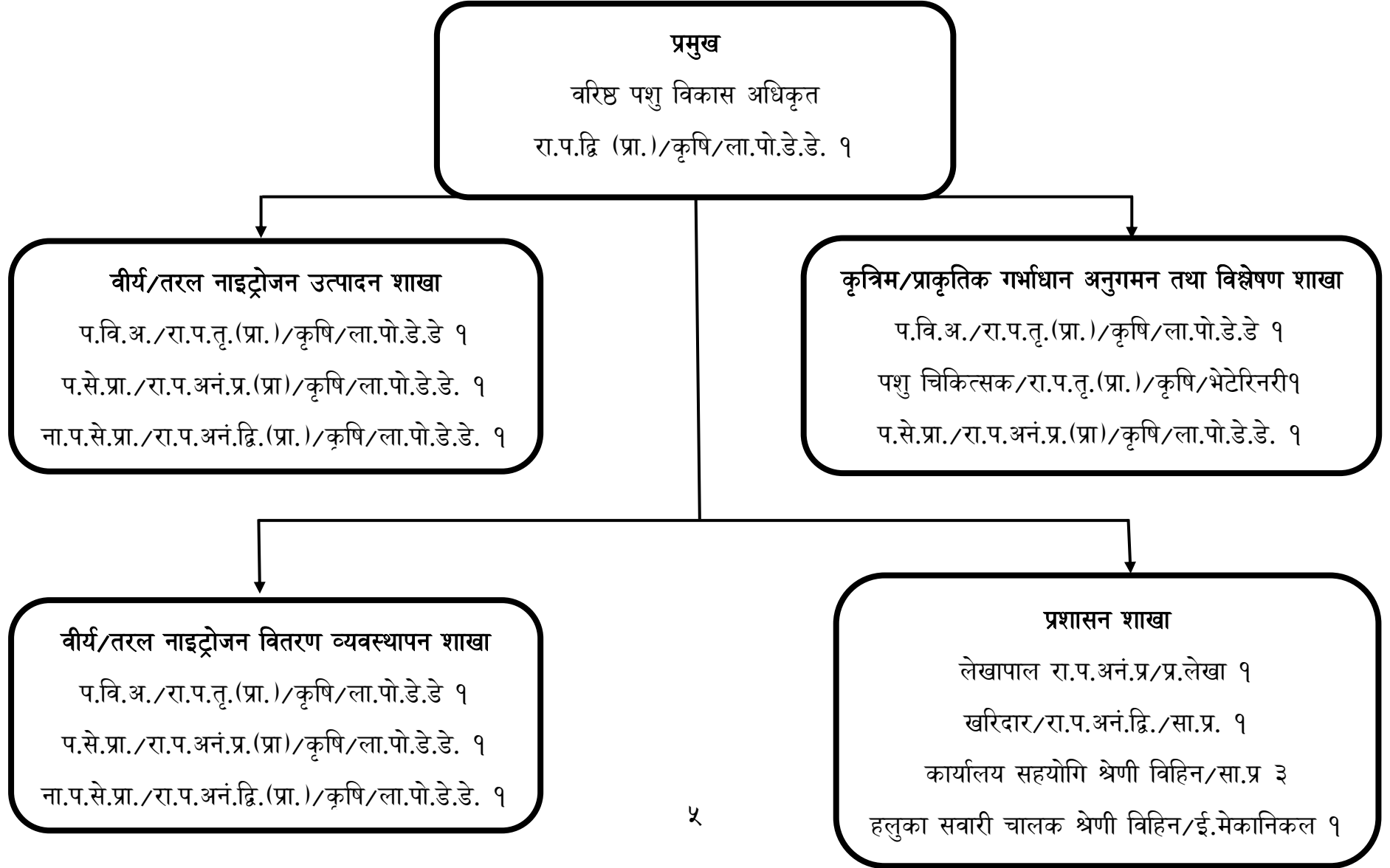

जम्मा कार्यक्षेत्र भएको जिल्ला	१६
कृत्रिम गर्भाधान लागु भएका जिल्ला	१४
कोशी प्रदेशका १२ जिल्ला	
मधेश प्रदेशका २ जिल्ला	
कृत्रिम गर्भाधान लागु पालिकाहरु	११६
कृत्रिम गर्भाधान केन्द्र	१६०
कृत्रिम गर्भाधान कर्ता	५१५

४. दरबन्दी तेरिज

क्र.स.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	स्विकृत दरबन्दी	पद पूर्ति	रिक्त	कैफियत
१.	वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत	रा.प.द्वि. (प्रा.)	कृषि	ला.पो.एण्ड.डे.डे	१	१		
२.	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ. (प्रा.)	कृषि	ला.पो.एण्ड.डे.डे	३	१	२	
३.	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ. (प्रा.)	कृषि	भेटेरिनरी	१	१		अध्ययन विदा
४.	लेखापाल	रा.प.अन.प्रथम	प्रशासन	लेखा	१	१		
५.	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अन.प्रथम	कृषि	ला.पो.एण्ड.डे.डे	३	३		
६.	नायब पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अन.द्वितीय	कृषि	ला.पो.एण्ड.डे.डे	२	२		
७.	खरिदार	रा.प.अन.द्वितीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	१		
८.	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	ईन्जिनियरिड	मेकानिकल	१	१		
९.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	३	३		
जम्मा					१६			

५. संगठन संरचना

६. कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण

क्र.सं.	कार्यालय प्रमुखको नाम	अवधि		कैफियत
		देखि	सम्म	
१.	डा. राम कुमार मण्डल	२०४७/०४	२०५०/०३/१२	
२.	श्री महीनारायण चौधरी	२०५०/०३/१३	२०५४/११/१	
३.	श्री यादव राज खरेल	२०५४/११/०२	२०५५/०३/०५	
४.	श्री शंकर यादव	२०५५	२०५७/१२/३१	
५.	श्री सुमिन्द्र यादव	२०५८/०१/०१	२०६३/०९/३०	
६.	श्री देव नारायण सिंह	२०६३/१०/०१	२०६५/१२/१५	
७.	श्री सुमिन्द्र यादव	२०६५/१२/१६	२०६८/०२/०१	
८.	श्री रामनन्दन चौधरी	२०६८/०२/०२	२०७०/०८/२२	
९.	श्री शंकर यादव	२०७०/०८/२३	२०७३/०९/२४	
१०.	श्री राम शंकर यादव	२०७३/०९/२६	२०७५/०५/११	निमित्त प्रमुख
११.	डा. सुरेन्द्र यादव	२०७५/०५/१२	२०७५/०८/१६	
१२.	श्री राम शंकर यादव	२०७५/०८/१७	२०७६/०४/०४	निमित्त प्रमुख
१३.	डा. सुधिर कुमार सिंह	२०७६/०४/०५	२०७७/०३/३१	
१४.	श्री नन्दलाल चौधरी	२०७७/०४/०१	२०७७/१२/०८	
१५.	श्री शिव नाथ महतो	२०७७/१२/०९		

७. राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीको विवरण

क्र. स.	कर्मचारीको नाम	क. सं. नं.	पद	सेवा/समुह/श्रेणी	कैफियत
१.	शिव नाथ महतो	२८६६९४	ब. प. वि. अ	रा. प. द्वितिय (प्रा)	
२.	डा. विजय प्रकाश चौधरी	२१७२०८	पशु चिकित्सक	रा. प. तृतीय (प्रा)	मिति २०८०/११/३० देखि २०८०/११/२९ सम्म स्विकृत अध्ययन विदा
३.	डा. सत्यम गुप्ता	२४५६०५	प. वि. अ	रा. प. तृतीय (प्रा)	
४.	रामेश्वर महतो	१८०५६५	प.से.प्रा.	रा. प. अनं. प्रथम (प्रा)	
५.	राम उदगार यादव	१४६०३४	प.से.प्रा.	रा. प. अनं. प्रथम (प्रा)	
६.	नागेन्द्र प्रसाद चौधरी	१५१५२७	प.से.प्रा.	रा. प. अनं. प्रथम (प्रा)	
७.	राजदेव यादव	१२०९०३	लेखापाल	रा. प. अनं. प्रथम	
८.	परशुराम चौधरी	२१०६७२	ना. प. से. प्रा.	रा. प. अनं. द्वितिय (प्रा)	
९.	मनिष कर्ण	२०८८४५	खरिदार	रा. प. अनं. द्वितिय	
१०.	ध्रुव नारायण साह	२३१३९९	ना. प. से. प्रा.	रा. प. अनं. द्वितिय (प्रा)	
११.	श्री प्रसाद यादव	१५६५७४	का. स.	श्रेणी विहिन	
१२.	राज कुमार चौधरी	१५००७२	का. स.	श्रेणी विहिन	
१३.	राम गुलाब यादव	१४३४४७	का. स.	श्रेणी विहिन	

द. नागरीक बडापत्र

क्र. सं.	उपलब्ध हुने सेवा सामाग्री	सेवा प्राप्त गर्न सक्ने व्यक्ति	सेवा प्राप्त गर्ने प्रक्रिया	लाग्ने समय	जिम्मेवार व्यक्ति/फाट	गुनासो सुन्ने अधिकारी
१.	राँगो, साँढे तथा बोयर बोकाको जमेको वीर्य वितरण	कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा संलग्न सरकारी तथा निजी क्षेत्रका संस्था वा प्राविधिक	रु २५/- प्रति डोज (राजस्व रसिद)	तुरुन्त	वितरण शाखा	कार्यालय प्रमुख
२.	कृत्रिम गर्भाधान प्रयोजनको लागि तरल नाइट्रोजन वितरण	कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा संलग्न सरकारी तथा निजी क्षेत्रका संस्था वा प्राविधिक	पूर्व निर्धारित समयमा रु ३०/- प्रति लिटर (राजस्व रसिद)	तुरुन्त	वितरण शाखा	कार्यालय प्रमुख
३.	राँगो, साँढे ब्रिडर समुह/कृत्रिम गर्भाधान अनुगमन तथा अभिलेखिकरण	सरकारी तथा गैर सरकारी	निःशुल्क	१ दिन	कृत्रिम गर्भाधान तथा प्राकृतिक गर्भाधान अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा	कार्यालय प्रमुख
४.	जमेको वीर्य प्रशोधन उत्पादन तथा गुणस्तर अध्ययन तथा नियन्त्रण	कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा संलग्न सरकारी तथा निजी क्षेत्रका संस्था वा प्राविधिक	निःशुल्क	निरन्तर	उत्पादन शाखा	कार्यालय प्रमुख
५.	कृत्रिम गर्भाधान कार्यकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धि, अभिलेखिकरण, नविकरण, परामर्श	कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा संलग्न सरकारी तथा निजी क्षेत्रका संस्था वा प्राविधिक	निःशुल्क	निरन्तर	कृत्रिम गर्भाधान तथा प्राकृतिक गर्भाधान अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा	कार्यालय प्रमुख
६.	जमेको वीर्यले आनुवांशिक जिन बैंक व्यवस्थापन तथा संरक्षण	सरकारी तथा गैर सरकारी अनुसन्धान कर्ताहरू	नियमानुसार	सम्झौता बमोजिम	वितरण शाखा	कार्यालय प्रमुख
७.	कार्यालयको जिन्सी सम्पतिहरूको रेखदेख, मर्मत संभार, लिलामी तथा परिचालन	सरकारी तथा गैर सरकारी सेवाग्राही	नियमानुसार	निरन्तर	प्रशासन/लेखा शाखा	कार्यालय प्रमुख

९. वार्षिक स्विकृत कार्यक्रमको प्रगति विवरण (आ.व. २०७९/८०)

बजेट उपशिर्षक नं. ३१२०२१०३

रकम रु.लाखमा

सि.न.	कार्यक्रम / क्रियाकलापहरु	LMBIS CODE	खर्च शीर्षक	आ.व. २०७९/८० को वार्षिक कार्यक्रम							वार्षिक प्रगति		
				ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक लक्ष्य					
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट रोक्का पछिको बजेट	परिमाण	भार	खर्च
	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू												
1	कार्यालय भवन माथि ट्रस्ट निर्माण गर्ने	११.१.२.२०५	31112	पटक	१	१.९६	२०	१	२.०५	२०	१	२.०५	२०
2	बुल सेड र कलेक्सन यार्ड मर्मत तथा सुधार	११.५.४२.१५१	31113	पटक	१	१.९०	१९.४५	१	१.९९	१९.४५	१	१.९९	१९.४५
3	आवास घरको चुहिने छत माथि ट्रस निर्माण	११.५.४२.१५२	31113	पटक	१	१.९१	१९.५५	१	२.००	१९.५५	१	२.००	१९.५५
4	160 सि सि काे माेटरसाइकल खरिद	११.३.२.१२०	31121	संख्या	१	०.२९	३	१	०.३१	३	१	०.३१	३
5	तरल नाइट्राेजन कन्टेनर, मदर कन्टेनर तथा सिमेन रेफ्री खरिद	११.३.१२.३८	31122	संख्या	६०	५.३४	५४.६	६०	४.४७	४३.६८	६०	४.४७	४१.८२
6	तालिम हलमा मल्टिमिडिया प्राेजेक्टर, ए सी, अडियाे भिजुअल अादि व्यवस्थापन तथा जडान	११.३.१३.२३	31122	पटक	१	०.४९	५	१	०.४९	४.७४	१	०.४९	४.७४
7	Semen Bio Freezer खरिद तथा संचालन	११.३.१३.२५	31122	सेट	१	११.७२	११९.८२	१	१२.२७	११९.८२	१	१२.२७	११८
8	Semen Collection Dummy Cow खरिद जडान	११.३.१३.२६	31122	संख्या	१	२.३९	३०	१	२.४६	२४.०	०	०	०
9	त.ना. प्लान्ट संचालनकाे लागि Servo Volt Stabilizer खरिद जडान	११.३.१३.२७	31122	वटा	१	०.९८	१०	१	१.०३	९.९९	१	१.०२	९.९७
10	जमेकाे विर्य उत्पादन प्रयाेगशालाकाे लागि Volt Stabilizer/Guard खरिद जडान	११.३.१३.२८	31122	वटा	१	०.४९	५	१	०.५१	४.९९	१	०.५१	४.९५

सि.न.	कार्यक्रम / क्रियाकलापहरु	LMBIS CODE	खर्च शीर्षक	आ.व. २०७९/८० को वार्षिक कार्यक्रम							वार्षिक प्रगति		
				ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक लक्ष्य					
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट रोक्का पछिको बजेट	परिमाण	भार	खर्च
11	Printer	११.३.१७.२०	31122	संख्या	२	०.०५	०.५	२	०.०५	०.५	२	०.०५	०.५०
12	ल्यापटप खरिद	११.३.२०.६	31122	संख्या	१	०.१०	१	१	०.१०	१	१	०.१०	१.०
13	Latest Generation Desktop computer	११.३.२२.३	31122	संख्या	२	०.१८	१.८	२	०.१८	१.८	२	०.१८	१.८०
14	Lab Incubator (3), Dry Bath (2), Lab को लागि Fridge (१)	११.३.२२.७१२	31122	पटक	२	१.४७	१५	२	१.४३	१३.९५	२	१.४३	१३.९५
15	Lab को लागि Air Shower खरिद तथा जडान	११.३.२२.७१३	31122	संख्या	१	१.४७	१५	१	१.२३	१२.०	१	१.२३	९.९७
16	Ultra Pure Water Purification system (LAB GRADE) जडान	११.३.२२.७१४	31122	सेट	१	१.९६	२०	१	१.८४	१८.०	१	१.८४	१०.०
17	Lab, Semen Store र कार्यलयको लागि AC जडान	११.३.२२.७१५	31122	संख्या	५	०.५९	६	५	०.६१	६.०	५	०.६१	६.०
18	कार्यालय भवन तथा आवासका लागि फर्निचर तथा फिक्सचर	११.६.१३.४४३	31123	पटक	१	०.४९	५	१	०.४९	५.०	१	०.४९	५.०
19	सिचाइ कुलो निर्माण	११.४.२०.१	31159	पटक	१	२.९३	३०	१	३.०७	३०	१	३.०७	३०.०
20	बिभिन्न घाँसे प्लट तथा गोठमा जाने पक्की बाटो निर्माण	११.४.२२.४३४	31159	पटक	१	२.४५	२५	१	२.५६	२५.०	१	२.५६	२५.०
21	बायोसेक्युरिटी फेन्स निर्माण	११.४.२२.४६९	31159	पटक	१	१.४७	१५	१	१.५४	१५.०	१	१.५४	१५.०
22	बायाे सेक्युरिटी गेटमा व्हील डिपर तथा त.ना. वितरण स्थल निर्माण	११.४.२२.५६९	31159	पटक	१	१.९६	२०	१	२.०५	२०.०	१	२.०५	२०.०
23	बुल इक्सर्साइजर निर्माण	११.४.२२.५७३	31159	वटा	१	०.८८	९	१	०.९२	९.०	१	०.९२	८.९७
	पुजिगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा					४३.९९	४४९.७२		४३.६७	४२६.४७	०	41.22	३८८.६६

सि.न.	कार्यक्रम / क्रियाकलापहरु	LMBIS CODE	खर्च शीर्षक	आ.व. २०७९/८० को वार्षिक कार्यक्रम							वार्षिक प्रगति		
				ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक लक्ष्य					
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट रोक्का पछिको बजेट	परिमाण	भार	खर्च
	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु												
२४	रा.प. द्वितीय	१.१.१.४	21111	जना	१	०.६७	६.८७	१	०.७४	७.२४९१९	१	०.७४	५.८९
२५	रा.प. तृतीय	१.१.१.५	21111	जना	४	१.७५	१७.८९	४	१.८६	१८.१३३१४	२	०.९३	८.४१
२६	रा.प.अनं. प्रथम	१.१.१.६	21111	जना	४	२.२३	२२.८४	४	२.५५	२४.९१५९७	४	२.५५	१८.१७
२०	रा.प.अनं.द्वितीय	१.१.१.७	21111	जना	३	१.४४	१४.७५	३	१.६५	१६.०८४२८	३	१.६५	११.६६
21	का. स. पाँचौं स्तर	१.१.१.३०	21111	जना	३	१.२७	१३.०३	३	१.४६	१४.२२४१६	३	१.४६	१०.९५
२२	निजामती कर्मचारीहरुको पोशाक खर्च	१.३.१.१	21121	जना	१४	०.१४	१.४	१४	०.१४	१.४	१३	०.१३	१.३०
23	महंगी भत्ता	१.२.२.२	21132	जना	१४	०.३३	३.३६	१४	०.३४	३.३६	१३	०.३२	२.०४
२४	चाड पर्व तथा पालो पहरा भत्ता	१.२.८.३	21139	महिना	२	०.०५	०.५	२	०.०४	०.४३	२	०.०४	०.४३
25	योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण उपदान कोष	१.६.२.२	21212	महिना	१२	०.०४	०.४	१२	०.०४	०.४०	१०	०.०३	०.२६
२६	कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	१.६.४.१	21213	जना	१३	०.०६	०.६३	१३	०.०६	०.६३	१३	०.०६	०.६२
27	जारको पीउने पानी	२.१.२.११	22111	महिना	१२	०.०९	०.९६	१२	०.१०	०.९६	१२	०.१०	०.९६
२८	तरल नाइट्रोजन प्लान्ट संचालनका लागि बिजुली महसुल	२.१.२.४०	22111	महिना	१२	५.३९	५५.०८	१२	५.६४	५५.०८	१२	५.६४	५५.०८

सि.न.	कार्यक्रम / क्रियाकलापहरू	LMBIS CODE	खर्च शीर्षक	आ.व. २०७९/८० को वार्षिक कार्यक्रम							वार्षिक प्रगति		
				ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक लक्ष्य					
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट रोक्का पछिको बजेट	परिमाण	भार	खर्च
29	कार्यालय, फार्म, ल्याब तथा गोठको बिजुली महसुल	२.१.२.४१	22111	महिना	१२	०.३९	४	१२	०.४१	४	१२	०.४१	४.०
३०	टेलिफोन महसुल,इन्टरनेट, हुलाक/कुरियर खर्च,इन्टरनेट क्षमता वृद्धि	२.१.८.९	22112	महिना	१०	०.१२	१.२	१०	०.१२	१.२	१०	०.१२	१.१९
31	अनुगमनमा प्रयोगहुने गाडीको इन्धन	२.२.२.५	22212	लीटर	७२०	०.१०	१.०१	७२०	०.०९	०.९१	७२०	०.०९	०.९१
३२	विर्य उत्पादनदकोलागि जेनेरेटरको डिजेल	२.२.२.२६	22212	लीटर	७२०	०.१०	१.०१	७२०	०.१०	०.९९	७२०	०.१०	०.९९
33	गाडी, मोटरसाइकलका लागि मोबिल, गियर आयल, ब्रेक आयल, आदि	२.२.२.३३	22212	लीटर	३६०	०.१८	१.८	३६०	०.१६	१.६	३६०	०.१६	१.६०
३४	तरल नाइट्रोजन तथा विर्य ठूवानी गर्ने ट्रकका लागि इन्धन	२.२.२.१८५	22212	लीटर	६७२०	०.८२	८.४	६७२०	०.७८	७.५८	६७२०	०.७८	७.५८
35	दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन मर्मत खर्च	२.३.१.३	22213	वटा	१०	०.१०	१	१०	०.०८	०.८१	१०	०.०८	०.८१
३६	सवारी साधन (ट्रक, बुलेट, पिकअप) मर्मत तथा सर्भिसिङ	२.३.१.१३६	22213	वटा	३	०.५०	५.१	३	०.५२	५.१	३	०.५२	५.१०
37	ट्रयाक्टर मर्मत तथा सर्भिसिङ (ट्रली सहित)	२.३.१.१३७	22213	वटा	१	०.१९	१.९	१	०.१७	१.६७	१	०.१७	१.६७
३८	सवारी साधन तथा पशुपंक्षी विमा	२.९.१.८	22214	पटक/संख्या	१५	०.१५	१.५	१५	०.१५	१.५	२९	०.३०	१.४९
39	तरल नाइट्रोजन प्लान्ट मर्मत	२.३.२.१७१	22221	पटक	४	०.९८	१०	४	१.०२	१०	४	१.०२	१०.०
४०	प्रयोगशाला, फार्मको मेशिनरी औजारको मर्मत तथा पार्ट पुर्जा (हार्भेष्टर, च्याफकटर, प्रेसर क्लिनर आदि)	२.३.२.१७२	22221	पटक	४	०.३९	४	४	०.३३	३.२७	४	०.३३	३.२७
४१	जेनेरेटर, कम्प्युटर सम्बन्धि, फोटोकपी तथा अन्य मेशिनरी औजार मर्मत	२.३.२.१७३	22221	पटक	४	०.२०	२	४	०.१७	१.६७	४	०.१७	१.६६

सि.न.	कार्यक्रम / क्रियाकलापहरू	LMBIS CODE	खर्च शीर्षक	आ.व. २०७९/८० को वार्षिक कार्यक्रम							वार्षिक प्रगति		
				ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक लक्ष्य					
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट रोक्का पछिको बजेट	परिमाण	भार	खर्च
४२	जीर्ण कार्यालय तथा आवास भवनको मर्मत संभार	२.३.९.१८९	22231	पटक	१	०.५६	५.७५	१	०.५९	५.७५	१	०.५९	५.७५
43	कार्यालयका लागि विभिन्न मसलन्द तथा हुलाक खर्च	२.४.१.९५	22311	महिना	१२	०.५३	५.४	१२	०.५	४.८४	१२	०.५०	४.८४
४४	ग्यास, जेनेरेटरका लागि आवश्यक डिजेल, मोबिल आदि	२.२.३.७३	22314	महिना	१२	०.०६	०.६	१२	०.०५	०.५	१२	०.०५	०.४९
45	पत्रपत्रिका विविध छपाइ तथा सूचना प्रकाशन खर्च	२.४.१२.७८	22315	महिना	१२	०.२९	३	१२	०.२६	२.५३	१२	०.२६	२.४८
४६	खरिद कार्यको बोलपत्र सम्बन्धि डकुमेन्ट तथा स्पेसिफिकेसन तयारी	२.५.२.२८३	22411	पटक	१	०.१०	१	१	०.१०	१	१	०.१०	१.०
47	GenomX, ISEVO, CASA system, Digitcool Machine Maintenance service with accessories	२.५.२.२८४	22411	पटक	२	०.९०	१०.०८	२	१.०३	१०.०८	२	१.०३	१०.०८
४८	तरल नाइट्रोजन प्लान्ट संचालनको लागि अपरेटर करार	२.५.२.२८५	22411	पटक	१	२.०	२०.४	१	२.०९	२०.४	१	२.०९	२०.१५
49	चौकिदार पाले करारमा लिने	२.५.२.२८६	22411	जना	३	०.८८	९	३	०.९२	९.०	३	०.९२	८.८०
५०	इलेक्ट्रिसियन, प्लम्बर, इन्जिनियरिड प्राविधिक आदि सेवा करार	२.५.२.३२८	22411	महिना	३	०.४८	४.९	३	०.५०	४.९०	३	०.५०	४.९०
51	सफ्टवेयर तथा वेबसाइट निविकरण तथा संचालन	२.५.४.२६	22412	पटक	१	०.०५	०.४८	१	०.०४	०.३८	१	०.०४	०.३८
५२	प्रयोगशाला सहयोगी तथा विर्य संकलक करारमा लिने (चाडपर्व तथा पोषाक खर्च समेत)	२.५.७.२६९	22413	जना	२	०.६६	६.७	२	०.६९	६.७०	२	०.६९	६.७०
53	ट्रक चालक तथा सवारी चालक करारमा लिने (चाड पर्व र पोषाक खर्च समेत)	२.५.८.८३	22413	जना	२	०.६७	६.८४	२	०.७०	६.८४	२	०.७०	६.८२
५४	रौंगो सँढि व्यवस्थापन	२.७.१.११५	22521	संख्या	२०	४.११	४२	२०	४.३०	४२.०	२८	६.०२	४२.०

सि.न.	कार्यक्रम / क्रियाकलापहरु	LMBIS CODE	खर्च शीर्षक	आ आ.व. २०७९/८० को वार्षिक कार्यक्रम							वार्षिक प्रगति		
				ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक लक्ष्य					
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट रोक्का पछिको बजेट	परिमाण	भार	खर्च
55	जमेको बिर्य उत्पादन	२.७.१.१९६	22521	संख्या	४०००००	३.९१	४०	४०००००	४.१०	४०	३१०३६३	३.१८	४०.०
५६	उन्नत नक्षका पशुको Embryo तथा Semen खरिद	२.७.२.५०९	22521	पटक	१	६.११	६२.५	१	६.४०	६२.५			
57	तरल नाइट्रोजन उत्पादन	२.७.३.२६८	22521	लीटर	७००००	१.१६	११.९	७००००	१.२२	११.९	८४०१५	१.४६	११.९
५८	वार्षिक प्राविधिक बुलेटिन प्रकाशन तथा वितरण	२.७.५.६९४	22522	पटक	१	०.०५	०.५						
59	गाइ हर्डहरुमा बाँझोपन निवारण तथा परामर्ष	२.७.७.२००	22522	पटक	६	०.८८	९.०	६	०.१५	१.५	६	०.१५	१.५
६०	राँगो साँढे बोका तथा अन्य पशुहरुको स्क्रिनिङ टेस्ट गर्ने	२.७.१८.११०८	22522	पटक	२	०.०५	०.५	२	०.०५	०.५	२	०.०५	०.२८
61	उच्च प्रजनन् मान भएको होल्स्टिन साँढे खरिद ढुवानी सहित	२.७.१८.१२०३	22522	संख्या	२	०.९८	१०	२	१.०२	१०	२	१.०२	७.६६
६२	उच्च प्रजनन् मान भएको मुर्गा राँगो खरिद ढुवानी सहित	२.७.१८.१२००	22522	संख्या	२	०.९८	१०	२	१.०२	१०	२	१.०२	९.८५
63	उच्च प्रजनन् मान भएको जर्सी साँढे खरिद ढुवानी सहित	२.७.१८.१२०२	22522	संख्या	२	०.९८	१०	२	१.०२	१०	२	१.०२	९.९९
६४	उच्च प्रजनन मान भएकाे साहिवाल। गिर साँढे खरिद ढुवानी सहित	२.७.१८.१४१२	22522	वटा	२	०.९८	१०	२	१.०२	१०	२	१.०२	१०.०
65	फार्मको Landscape Master plan को DPR तयारी	२.७.१८.१५६७	22522	पटक	१	०.५९	६						
६६	पशुपंक्षीको प्रत्यक्ष सम्पर्कमा रहाने कर्मचारी तथा कामदारहरुको स्वास्थ्य परिक्षण तथा उपचार	२.७.२२.६८	22522	पटक	१	०.१०	२	१	०.०५	०.५	१	०.०५	०.५०
67	तरल नाइट्रोजन खरिद	२.७.२५.१०३७	22522	लीटर	४५०००	४.५३	४६.३५	४५०००	४.७५	४६.३५	४४१८१	४.६६	४६.३५

सि.न.	कार्यक्रम / क्रियाकलापहरू	LMBIS CODE	खर्च शीर्षक	आ.व. २०७९/८० को वार्षिक कार्यक्रम							वार्षिक प्रगति		
				ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक लक्ष्य					
					परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट रोक्का पछिको बजेट	परिमाण	भार	खर्च
६८	सिमेन् स्टोर तथा जीन बैक व्यवस्थापन	२.७.२५.१०३६	22522	पटक	१	०.२०	२						
69	सिमेन् स्ट्र खरिद	२.७.२५.१०३५	22522	पटक	५०००००	२.५४	२६	५०००००	२.६६	२६.०	५०००००	२.६६	२५.९८
७०	कार्यालयमा रहेका Transformer सर्भिसिड तथा मर्मत	२.७.२५.१०४६	22522	पटक	१	०.१०	१	१	०.००३	०.०३	१	०.००	०.०३
71	कृ.ग. कर्ताहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२.७.२५.१०८१	22522	पटक	१	०.३४	३.५						
७२	जमेकोविर्य वितरण व्यवस्थापन	२.७.२५.११४९	22522	संख्या	३०००००	०.१२	१.२५	३०००००	०.११	१.०६	१९२७७१	०.०७	१.०६
73	तरल नाइट्रोजन वितरण व्यवस्थापन	२.७.२५.११५०	22522	लीटर	७००००	०.१४	१.४	७००००	०.०८	०.८२	१०५५५५	०.१३	०.८२
७४	कृत्रिम गर्भाधान विर्य तथा नइट्रोजन बितरण	२.८.१.५६१	22611	महिना	१२	०.५०	५.१	१२	०.४७	४.६२	१२	०.४७	४.६१
75	तरल नाइट्रोजन तथा विर्य ढुवानीका लागि आन्तरिक भ्रमण खर्च	२.८.२.२५७	22612	महिना	२०	०.८३	८.५	२०	०.७८	७.६२	२०	०.७८	७.६२
७६	कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आआन्तरिक भ्रमण खर्च	२.८.२.२५८	22612	पटक	१२	०.२१	२.१५	१२	०.२१	२.०२	१२	०.२१	२.०२
77	कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यक्रम तथा गोष्ठी तथा अन्य कार्यक्रममा भाग लिन तथा सरुवा भ्रमण खर्च	२.८.२.२५९	22612	पटक	१२	०.२१	२.१५	१२	०.२१	२.०४	१२	०.२१	२.०४
७८	पुजा आजा खर्च	२.९.९.३	22711	पटक	२	०.०५	०.५	२	०.०५	०.५	२	०.०५	०.५०
79	विर्य संकलन तथा प्रशोधनको दिन स्टाफ चियाखाजा	२.९.९.७१	22711	पटक	१२	०.२१	२.१६	१२	०.१९	१.८८	१२	०.१९	१.८८
८०	अतिथि सत्कार खर्च, जलपान खर्च, कार्यालयमा दैनिक चिया तथा अन्य भैपरी आउने खर्च	२.९.९.१०१	22711	महिना	१२	०.२२	२.२८	१२	०.२२	२.११	१२	०.२२	२.११
	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा						५६.०१	५७२.५२		५६.३२७	५५०.०४		५०.०६४५७.०
	कुल जम्मा						१००	१०२२.२४		१००	९७६.५१		९१.२८८४५.६६

१०. वार्षिक भारित तथा वित्तीय प्रगति प्रतिशतको विवरण

	भारित	वित्तीय
वार्षिक	९०.९२	८६.६१

११. वित्तीय विवरण

	चालु			पुँजिगत		
	विनियोजन	निकासा र खर्च	प्रगति प्रतिशत	विनियोजन	निकासा र खर्च	प्रगति प्रतिशत
वार्षिक	५५००३६७४	४,५७,१५,२५८	८३.११	४,२६,४७,०००	३,८८,६६,२५७	९१.१३

१२. वार्षिक राजस्व रकमको विवरण

क्र. सं.	आम्दानीको विवरण	राजस्व शिर्षक नं.	वार्षिक जम्मा रु.
१.	कृषि क्षेत्रको आय	१४२११	७९,०६,४३०
२.	बेरुजु असुल	१५११२	२,५९३
३.	अन्य प्रशासनिक शुल्क	१४२२७	२,५०,९२५
जम्मा			८१,५९,९४८

१३. बेरुजुको विवरण

शुरुको बेरुजु	बेरुजु फछ्यौट	बाकी बेरुजु	कैफियत
४८,१४,४९६	०	४८,१४,४९६	

१४. जमेको वीर्य उत्पादनको अवस्था

१४.१ राँगो साँढे व्यवस्थापन

यस राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहानमा ३० वटा उच्च प्रजनन मान भएका राँगो साँढेहरू पाल्न सक्ने क्षमता भएकोमा हाल २८ वटा पशुहरू मात्र रहेका छन् । जस मध्ये १० वटा होल्स्टिन जातको साँढे, ९ वटा जर्सी जातका साँढे, २ वटा गिर जातका साँढे, २ वटा साहिवाल जातका साँढे र ५ वटा मुरा जातका राँगो रहेको छन् । यी राँगो, साँढेहरूलाई दैनिक रूपमा खानको लागि आवश्यक घाँस यस कार्यालय परिसर भित्रनै ५ विघा जमिनमा घाँस खेति गरिएको छ । त्यस्तैगरी उच्च प्रोटीन र ईनर्जियुक्त दाना खरिद गरी खुवाउने गरिन्छ । यसका साथसाथै अन्य आवश्यक वस्तुहरू (जै घाँसको भुसा, भिटामिन, मिनेरलहरू) आवश्यकता अनुसार खरिद गरी खुवाएर उच्च गुणस्तरको जमेको वीर्य उत्पादन गरिन्छ । राँगो, साँढेहरूको दैनिक तथा मासिक रूपमा निम्न अनुसारको कार्य गरी व्यवस्थापन गर्ने गरिन्छ ।

NLBO Lahan Farm Work Schedule			
Day	Daily Work	Weekly Schedule	Supplement Feeding
1	Cleaning of Shed (Floor, manger, Gutter), Changing overnight water, and feed	1st Week Day 1 to day 7	Viselam ; 10-15 ml orally for 5 days
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8	Feed Morning and Evening ; Straw : 5-10 kg Grass: 20-25 kg Concentrate: 1.5-2 kg Agrimin Forte : 50-100 gm (morning only)	2nd Week Day 10 to day 15	Multivitamin and mineral injection
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15		3rd Week Day 15 to day 20	Ratraj; 50 gm orally for 5 days
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22		4th Week Day 21 to day 26	Buffer 4 scchets (15 gm each) orally for 5 days
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29		4th Week Day 26 to day 30	Multivitamin and mineral injection
30			

१४.२ राँगो, साँढेहरुको वंशावली विवरण

S.N.	Bull ID	Bull Name	Breed	Date of Birth	प्राप्तिको श्रोत / जन्मस्थान	Sire Name / Sire ID	Milk Production of Sire's Dam (kg/lactaion)	Dam Name / Dam ID	Milk Production of Dam (kg/lactation)
1.	HO 15851	Bahubali	Holstein	2075/01/07	खरिद / झापा	VH Pop, Danish / DNK 253724	10002	Mali / NA	7520
2.	HO 14066	Rocky	Holstein	2075/09/05	खरिद / पंजाब भारत	ABS Pennimaker USA / 29HO 13070	11726	Gauri	10765
3.	HO 14064	Rana	Holstein	2077/07/26	खरिद / झापा	Stryker 29HO18390	12952	Mali Muduli / NA	7450
4.	HO 144883	Uttam	Holstein	2074/12/04	खरिद / हेटौडा	VH Coop, Danish / SWE 48778	10245	Kali / NA	6755
5.	HO 1250	Rhododendron	Holstein	2078/11/09	खरिद / चितवन	NO-FLA IMPUTE- ET / 14HO 07724	12456	NA / 25279 - DCIP	5059
6.	HO 30166	SandCreek Exrated Meteor-ET	Holstein	2077/09/18	हस्तान्तरण / अमेरिका	LARS-ACRES SLTN EXRATED-ET USA / 14HO15067 USA	12070	PINE-TREE 7019 SKYW 8157-ET USA	11450
7.	HO 5867	Bhoje	Holstein	2078/11/18	हस्तान्तरण / खुमल्टार नार्क	Dynamic-USA (Santons Dynamic-ET) / 14HO07660	13679	NA / 1969, DCIP, NARC, Khumalatr	5554
8.	HO 1189	BholaSunhaeBubba Banjo	Holstein	2078/02/29	हस्तान्तरण / दक्षिण कोरिया	England-Ammon Banjo-P-ET / 023132923887	10330	S-S-I Bubba 7791 9777 / 023151589333	10847
9.	HO 1190	KeshavNeulmok Yoda AltaHot Job	Holstein	2078/02/30	हस्तान्तरण / दक्षिण कोरिया	Peak AltaHot Job-ET / 023142181520	10350	Bomaz Yoda 8536-ET / 023138037657	11040
10.	HO 111534	Balenda	Holstein	2076/12/07	खरिद / पंजाब	Stocky-USA HODEU- / 001402143263	12230	Priti, Punjab / NA	10840
11.	JE 14071	Anmol	Jersey	2077/05/30	खरिद / पंजाब	Matt, WWS, USA / 7JE01344	9690	Red Jersey, Punjab	8714

12.	JE 14067	Bhuwan	Jersey	2074/10/17	खरिद / पंजाब	JY-12035, Denish	12032	25, Punjab	8032
13.	JE 14068	Aryan	Jersey	2075/09/20	खरिद / पंजाब	Preet, ABS USA	8714	Laser ABS USA	9146
14.	JE 2647	Pinetree Federer Frank-ET	Jersey	2078/01/07	हस्तान्तरण / अमेरिका	Tog Federer 37562-P-ET / 36JE 00089	9748	Scenic View Chrome Chestnut-P-ET 309	9045
15.	JE 1276	Madhav	Jersey	2078/10/06	खरिद / चितवन	JX Faria Brother Saint {4} / 007JE001477	7390	NA / 25298 (PPRS No.)	4880
16.	JE 1053	Rabi	Jersey	2078/05/18	खरिद / चितवन	JX Faria Brother Saint {4} / 007JE001477	7390	NA / 25174 (PPRS No.)	4223
17.	JE 279662	Gokuley	Jersey	2079/01/20	खरिद / बनेपा	Glynn-USA (Glyn Headline News-ET) / 7JE01184	7143	NA/ 275817, DCIP, Banepa	5312
18.	JE 165011	Govinda	Jersey	2078/08/17	खरिद / पंजाब	Zayd-USA (Cal-Mart Plusa Zayd -5) / 001JE00794	8486	Yamuna, Punjab / NA	9322
19.	JE 165012	Harke	Jersey	2078/10/06	खरिद / पंजाब	Axis-USA SugarGRove Valentino-Axis 7JE01274	8375	256-Volcano, Punjab / NA	10492
20.	GI 14069	Laxman	Gir	2076/07/25	खरिद / पंजाब	Rameshwar	4615	Ganga, Punjab	5100
21.	GI 165043	Chetak	Gir	2079/02/12	खरिद / पंजाब	Amul Gir -627	4148	Gir-162, Punjab	4510
22.	SH 14070	Shyam	Sahiwal	2077/02/05	खरिद / पंजाब	Kanhaiya	4233	Saraswai, Punjab	5505
23.	SH 165029	Bheem	Sahiwal	2078/06/21	खरिद / पंजाब	Narwal	4225	Ganga	4090
24.	MU 21	Saka	Murrah	2075-09-30	खरिद / पंजाब	Yuvraj	4890	Jamuna	4626
25.	MU 165001	Vulla	Murrah	2077/03/31	खरिद / उदयपुर	NA	NA	NA / NA	3450
26.	MU 165002	Gabbar	Murrah	2076/10/07	खरिद / पंजाब	Maharaja Bull (INAPH, India)	5597	Dhanno, Punjab	5481

27.	MU 05583	Badshah	Murrah	2078/12/03	खरिद / पंजाब	Bheem Bull (INAPH, India)	4211	Dilmaya / NA	4345
28.	MU 05584	Teja	Murrah	2022.03.07 AD	खरिद / पंजाब	Betab Bull (INAPH, India)	4115	Mira / NA	4405

१४.३ राँगे साँढेहरुको मासिक जमेको वीर्य उत्पादन रेकर्ड

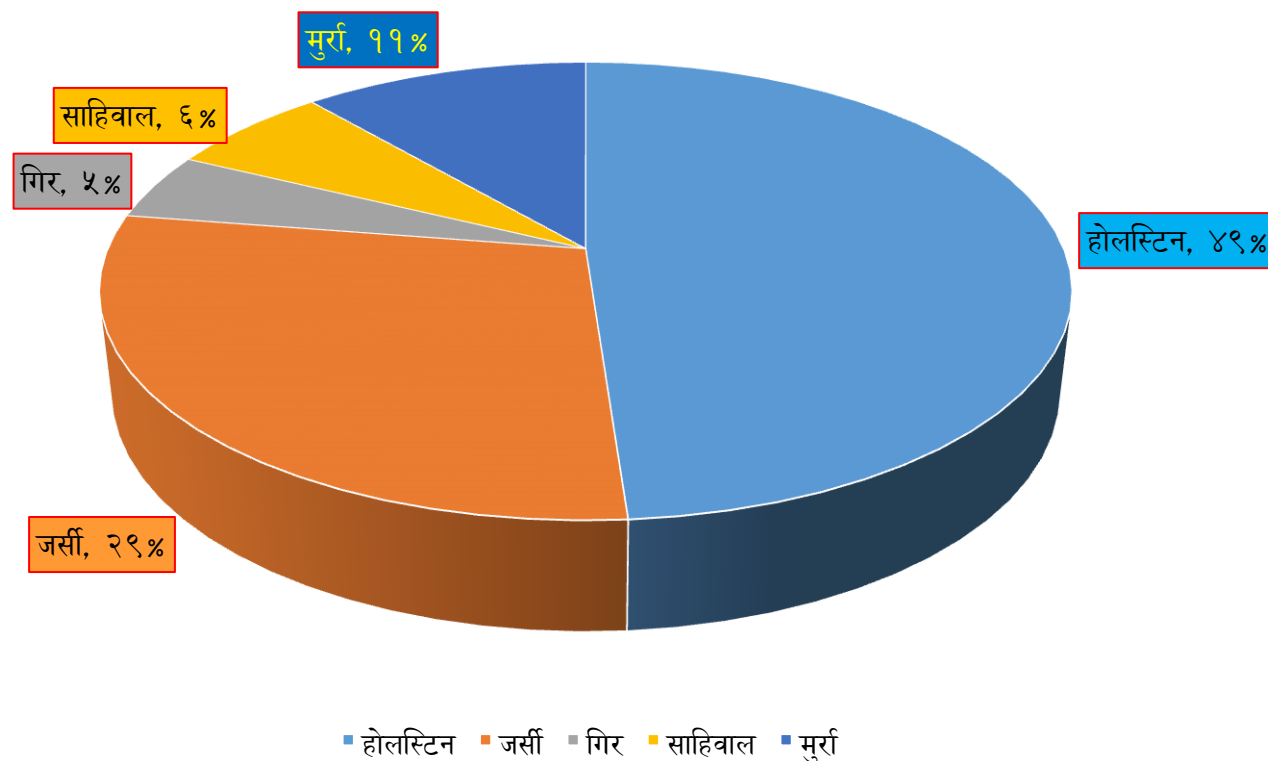
जात	ट्याग नं.	नाम	श्रावण	भदौ	असोज	कार्तिक	मङ्सिर	पुस	माघ	फाल्गुण	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार
हलिस्टन	144883	Uttam	३३१३	४४८२	४४४१	२५८०	२९०५	४७६७	५७९	४४०३	२८६२	४९६७	५२००	१७००
	14062	Denish	१८०	८३४	१२२५	८०८	८८४	६१९	०	०	०	०	०	०
	15851	Bahubali	९८५	३३०३	२२५८	१९१७	४११५	४२२६	३६६३	५२५४	३०९३	४३४९	३१९०	५५९
	14066	Rocky	४२८	१६०८	१७४५	१८१०	३९८२	३८१५	३४५९	३९८५	२५५८	४७९७	८५६	८३३
	14064	Rana	१२१५	१५३४	१६७१	१४२४	१८४१	२५७९	३६१२	४५६६	१९७२	३९४०	४६३७	६९२
	30166	SandCreek	०	०	०	०	०	०	०	०	१२४	०	४९५	३६
	1189	BholSunhaeBubba Banjo	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२२५४	१३६८
	1190	KeshavNeulmok Yoda AltaHot Job	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१८७२	०
	Total		६१२१	१२१५९	११३४०	८५३९	१३७२७	१६००९	१५०३३	१८२०८	१०६०९	१८०५३	१८५०४	५१८८
फुल	22665	Kapoor	१४८१	२३९०	२९९९	१९३१	२४७७	८२५	०	०	०	०	०	०
	14067	Bhuwan	३५६९	४२८५	५१५१	२९८३	४९१८	४९३०	२२९४	२८१७	२४१८	४२३७	४८७७	११४१
	14071	Anmol	११९४	४०१६	२९२१	१६१६	२०३३	२८१९	१७३१	१०६८	८७०	१७६१	३६०३	७२०
	2647	Pinetree	०	०	०	०	०	०	०	३६८	१२७८	१८०१	१७७४	५४०
	14068	Aryan	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१२९	२८५	०
	1053	Rabi	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२८५	११६
	Total		६२४४	११२३१	११०७१	६५३०	९४२८	८५७४	४०२५	४२५३	४५६६	७९२८	१०५३९	२५१७
गिर	14069	Laxman	११८१	१८३५	१४८०	४०३	२०८०	१२३३	९१४	१८११	१४४	२२९१	१२०८	१५१
साहिवाल	14070	Shyam	१६१४	१६६७	२६१०	१९१७	२४४१	१४२६	१८३५	२९७९	६५८	१९००	९५६	०
सुरी	21	Saka	१६९९	४५६७	४५१७	३१५९	३६६७	४५५१	२२७९	४२५६	१८७१	५५२	३७७५	३८०
Total			१६८५९	३१४५९	३१०१८	२०५४८	३१३४३	३१७९३	२४०८६	३१५०७	१७८४८	३०७२४	३४९४२	८२३६

१४.४ विगत ५ वर्षमा यस कार्यालयमा रहेका राँगो साँढेहरु र तिनको जमेको वीर्य उत्पादन

जात	नाम	ट्याग नं.	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
होलस्टिन	Gopal	५२२४	३८१३	१६५७४	२०४३४	साँढे हटाइएको	
	Kisan	५२२३	३३१७	५९७३७	४८४२२	साँढे हटाइएको	
	Denish	१४०६२	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको		१३६३०	२७३४१	४५५०
	Uttam	१२४८८३	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको		१३६११	४०८१०	४६३१९
	Bahubali	१५८५१	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको			३३००४	३६९१२
	Rocky	१४०६६	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको			३३७००	२९८७७
	Rana	१४०६४	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको			३९४६	२९६८३
	Sandcreek	३०१६६	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको				५३१
	BholaSunhaeBubba Banjo	११८९	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको				३६२२
	Keshav Neulmok Yoda Alta Hot Job	११९०	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको				१८७२
जर्सी	Kapoor	२२६६५	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको		१४६१४	३३३४५	१२६४३
	Ram	२२६५२	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको		२९७३	१७१९२	साँढे हटाइएको
	Kabir	२२६६१	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको		३८०१	९६७	साँढे हटाइएको
	Raj	१४०६३	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको			६००२	साँढे हटाइएको
	Bhuwan	१४०६७	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको			१८०३१	४३६२०
	Aryan	१४०६८	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको			९२३९	११६
	Anamol	१४०७१	यि वर्षहरुमा साँढे नरहेको				२४३५२

	Pinetree	२६४७	यि वर्षहरूमा साँढे नरहेको				५७६१
	Rabi	१०५३	यि वर्षहरूमा साँढे नरहेको				२८५
जात	नाम	ट्याग नं.	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
हरियाणा	Pasupati	२१३७	४९००	३८५५९	१९८८७	साँढे हटाइएको	
	Ravi	२१३५	१६३५	साँढे हटाइएको			
	Balram	२१३८	५९७३	३६३६८	१९८५२	साँढे हटाइएको	
मुरी	Punjabi	७८४९	३२७५	१४०२५	०	१२२९८	राँगो हटाइएको
	Sultan	७८५०	२४००	११५३	०	८२३५	राँगो हटाइएको
	Star	१४५२	६००	७८८	२४६	राँगो हटाइएको	
	Gopi	२१३९	४५५२	१५५२६	राँगो हटाइएको		
	Acrosh	८७४९	२२३५	०	३२४३२	राँगो हटाइएको	
	Tara	२३०	राँगो नरहेको	२५८३	३१९०	राँगो हटाइएको	
		८७४८	यि वर्षहरूमा राँगो नरहेको			२७२६	राँगो हटाइएको
		८७५०	यि वर्षहरूमा राँगो नरहेको			२०९६२	राँगो हटाइएको
	Saka	२१	यि वर्षहरूमा राँगो नरहेको			२३१६८	३५२३३
	Raka	२५	यि वर्षहरूमा राँगो नरहेको			३४६७	राँगो हटाइएको
गिर	Laxman	१४०६९	यि वर्षहरूमा साँढे नरहेको				१४७३१
साहिवाल	Shyam	१४०७०	यि वर्षहरूमा साँढे नरहेको				२०००३

आ.व. २०७९/८० मा जात अनुसारको जमेको वीर्य उत्पादन

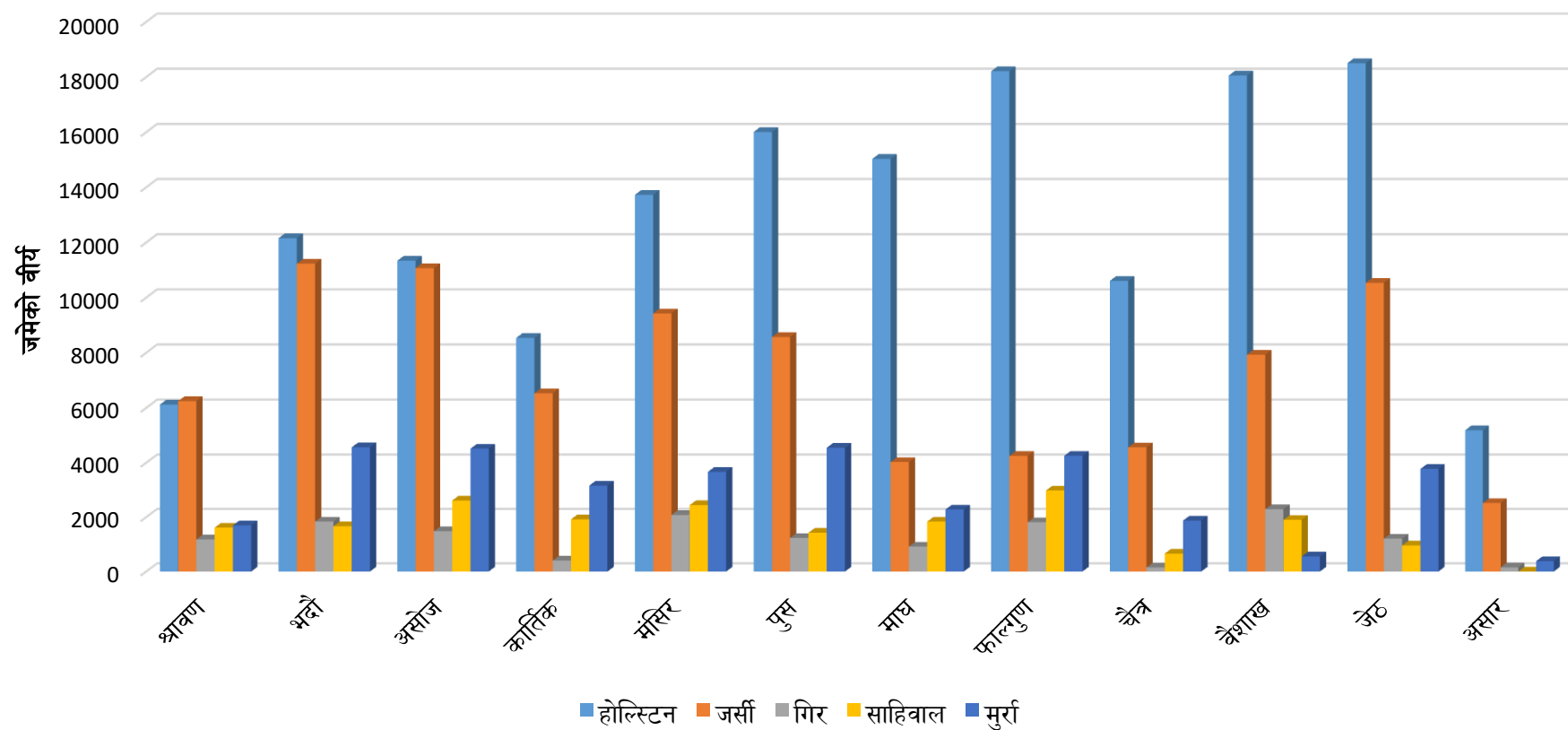
आ.व. २०७९/८० मा यस राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान मा सबै भन्दा धेरै होलस्टिन जातको साँढेको जमेको वीर्य उत्पादन (१५१६०४ डोज) भएको छ भने त्यस पश्चात क्रमशः जर्सी (८८७९२ डोज), मुर्गा (३५२३३ डोज), साहिवाल (२०००३ डोज), र गिर (१४७३१ डोज). विभिन्न राँगो साँढेहरूको संख्या र उमेर को भिन्नताले वार्षिक उत्पादन निर्धारण गरेको देखिन्छ ।

१४.५ रागौ साँढेको जात अनुसारको मासिक जमेको वीर्य उत्पादन रकड

माहिना	होलिस्टन	जर्सी	गिर	साहिवाल	मुरी	जम्मा
श्रावण	६१२१	६२४४	११८१	१६१४	१६९९	१६८५९
भदौ	१२१५९	११२३१	१८३५	१६६७	४५६७	३१४५९
असोज	११३४०	११०७१	१४८०	२६१०	४५१७	३१०१८
कार्तिक	८५३९	६५३०	४०३	१९१७	३१५९	२०५४८
मंसिर	१३७२७	९४२८	२०८०	२४४१	३६६७	३१३४३
पुस	१६००९	८५७४	१२३३	१४२६	४५५१	३१७९३
माघ	१५०३३	४०२५	९१४	१८३५	२२७९	२४०८६
फाल्गुण	१८२०८	४२५३	१८११	२९७९	४२५६	३१५०७
चैत्र	१०६०९	४५६६	१४४	६५८	१८७१	१७८४८
वैशाख	१८०५३	७९२८	२२९१	१९००	५५२	३०७२४
जेठ	१८५०४	१०५३९	१२०८	९५६	३७७४	३४९४२
असार	५१८८	२५१७	१५१	०	३८०	८२३६

आ.व. २०७९/८० मा यस राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान मा सबै भन्दा धेरै जमेको वीर्य उत्पादन पुस महिनामा (३१७९३ डोज) भएको देखिन्छ भने सबै भन्दा कम जमेको वीर्य उत्पादन असार महिनामा (८२३६ डोज) भएको देखिन्छ। विभिन्न महिनामा उत्पादनमा रहेको राँगो साँढेको संख्या, उच्चा गुणस्तरको घाँसको उपलब्धता, तापक्रम र अन्य विभिन्न कारणले महिना अनुसार उत्पादनमा भिन्नता आउन गर्दछ।

राँगो साँढेको जात अनुसार मासिक जमेको वीर्य उत्पादन

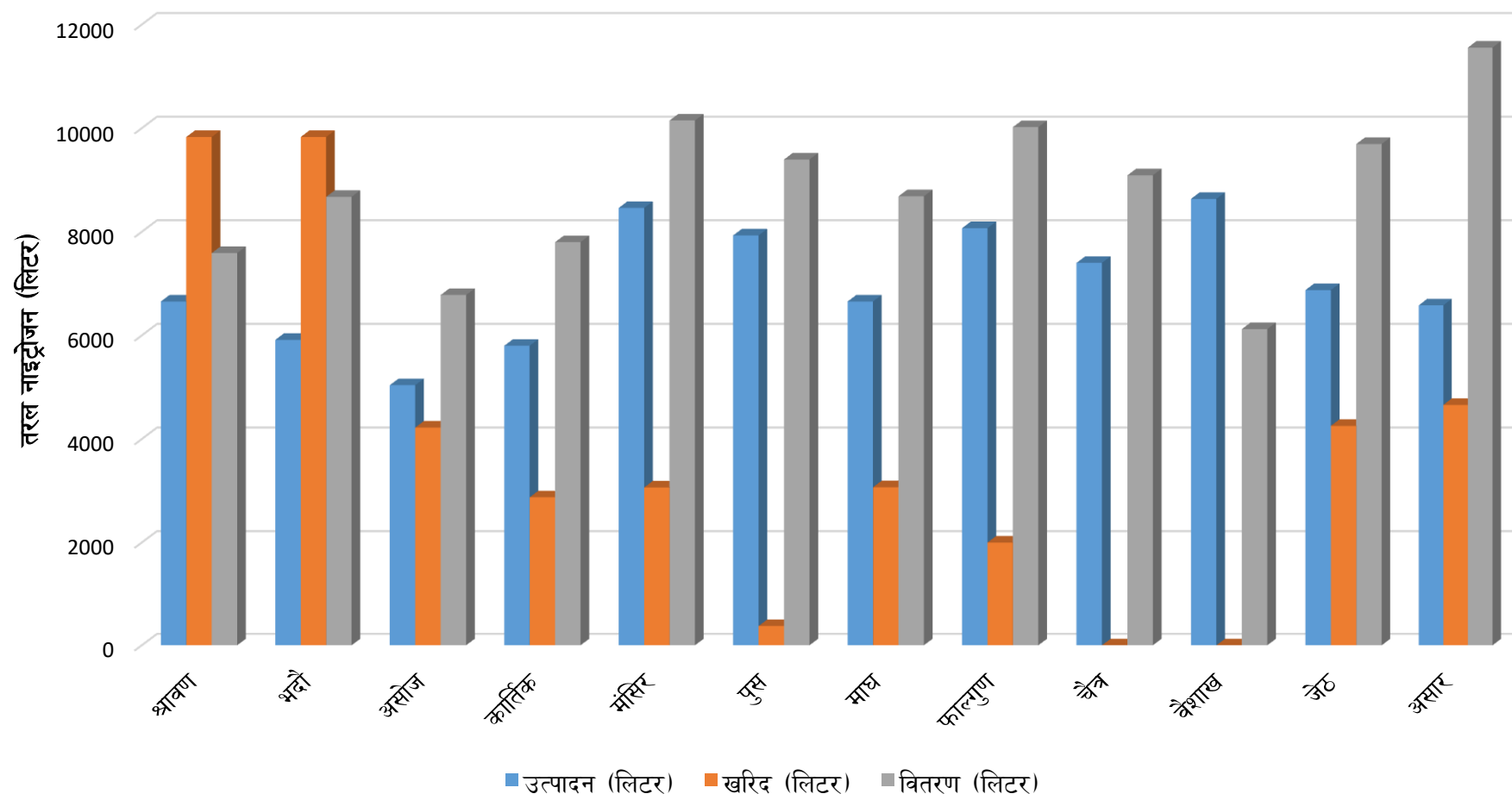
१५. तरल नाइट्रोजन तथा जमेको वीर्य व्यवस्थापन

कृत्रिम गर्भाधानको लागि अत्यावश्यक वस्तुहरू मध्ये एक हो तरल नाइट्रोजन । जमेको वीर्यलाई सुरक्षित भण्डारण गर्न, एक ठाउँबाट अर्को ठाउँ लिएर जान तरल नाइट्रोजन आवश्यक पर्छ । हाल यस राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयमा वार्षिक ८०००० लिटर तरल नाइट्रोजन उत्पादन क्षमता भएको तरल नाइट्रोजन प्लान्ट संचालनमा रहेको छ । यस तरल नाइट्रोजन प्लान्टको संचालन र रेखदेख प्लान्ट सम्बन्धी ज्ञान भएका दक्ष प्राविधिकबाट हुने गरेको छ । वार्षिक रूपमा त्यति तरल नाइट्रोजनले यो क्षेत्रको माग पुरा हुन नसक्ने भएकोले थप तरल नाइट्रोजन खरिद गरी बिक्री वितरण गरिन्छ । यस कार्यालयबाट हरेक १५-२० दिनमा यसै कार्यालयको ट्रकको प्रयोग गरी आफ्नो कार्यक्षेत्रको विभिन्न जिल्लामा तरल नाइट्रोजन तथा जमेको वीर्य वितरण गरिन्छ ।

१५.१ आ.व. २०७९/८० मा तरल नाइट्रोजनको उत्पादन, खरिद र वितरणको अवस्था

माहिना	उत्पादन (लिटर)	खरिद (लिटर)	वितरण (लिटर)	आन्तरिक खपत (लिटर)
श्रावण	६६५५	९८३०	७५९०	१८००
भदौ	५९१५	९८३०	८६७५	१८००
असोज	५०४०	४२२२	६७८०	१९००
कार्तिक	५८००	२८७५	७८००	१९००
मंसिर	८४६०	३०६५	१०१४८	१९००
पुस	७९३०	३४३०	९३९५	१८९६
माघ	६६५५	३०७०	८६८५	१८००
फाल्गुण	८०७०	२०००	१००२०	१८००
चैत्र	७४००	०	९०९०	१८००
वैशाख	८६३५	०	६१२२	१८००
जेठ	६८७५	४२५५	९६९५	१८००
असार	६५८०	३३५९	११५५५	१८००
जम्मा (लिटर)	८४०१५	४५९३६	१०५५५५	२१९९६

मासिक तरल नाइट्रोजन उत्पादन, खरिद र वितरण

तरल नाइट्रोजनको उत्पादन र वाष्पिकरण वातावरणको तापक्रममा पनि निर्भर रहेको हुन्छ । त्यसै अनुरूप यस कार्यालयमा जडित तरल नाइट्रोज उत्पादन प्लान्टबाट पनि चिसो मौसममा धेरै उत्पादन भएको र सोहि मौसममा खरिद गरी ल्याउनु पर्ने मात्रा कम रहेको पाइन्छ । तर फिल्डमा तरल नाइट्रोजनको मागको अवस्थाले समेत खरिद गर्नु पर्ने मात्रा निर्धारण गर्छ ।

माहिना	तरल नाइट्रोज आमदानी (लिटरमा)	तरल नाइट्रोज खर्च विवरण (लिटरमा)					
	उत्पादन + खरिद	बिक्रि वितरण	प्रयोगशालामा प्रयोग	प्रयोगशाला मदर रिफिल	सिमेन स्टोरमा प्रयोग	सिमेन वितरण जादा मदरम प्रयोग	जम्मा
श्रावण	१६४८५	७५९०	८००	१००	८००	१००	९३९०
भदौ	१५७४५	८६७५	८००	१००	८००	१००	१०४७५
असोज	९२६२	६७८०	८००	२००	८००	१००	८६८०
कार्तिक	८६७५	७८००	८००	२००	८००	१००	९७००
मंसिर	११५२५	१०१४८	८००	२००	८००	१००	१२०४८
पुस	११३६०	९३९५	८००	१९६	८००	१००	११२९१
माघ	९७२५	८६८५	८००	१००	८००	१००	१०४८५
फाल्गुण	१००७०	१००२०	८००	१००	८००	१००	११८२०
चैत्र	७४००	९०९०	८००	१००	८००	१००	१०८९०
वैशाख	८६३५	६९२२	८००	१००	८००	१००	७९२२
जेठ	१११३०	९६९५	८००	१००	८००	१००	११४९५
असार	९९३९	११५५५	८००	१००	८००	१००	१३३५५
जम्मा	१२९९५१	१०५५५५	९६००	१५९६	९६००	१२००	१२७५५१
वाष्पिकण							२४००
जममा खर्च							१२९९५१

कार्यालयलाई तरल नाइट्रोजको आम्दानी आफ्नै कार्यालयमा रहेको तरल नाइट्रोज प्लाटबाट भएको उत्पादन तथा खरिद कार्यबाट हुन्छ भने प्रयोगशालामा नियमित वीर्य फ्रिजिड गर्दा, प्रयोगशालाको मदर कन्टेनर रिफिल गर्दा, सिमेन स्टोरमा रहेको मदर कन्टेनरहरू रिफिल गर्दा तथा वितरणमा जादा मदर कन्टेनरमा भर्दा तरल नाइट्रोजको खर्च हुनु ।

१५.२ आ.व. २०७९/८० मा पालिका अनुसारको जमेको वीर्य तथा तरल नाइट्रोजन वितरणको प्रगति

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)
१.	सिरहा	सिरहा नगरपालिका	२६३	२९३	२०	५७४	४५	११९५	६३५
		लहान नगरपालिका	३५३	४९७	२०	४३०	२८	१३२८	८६०
		धनगढिमाई नगरपालिका	२५७	३२५	२०	३६८	०	९७०	५९०
		सुखिपुर नगरपालिका	२८६	९३	२०	२४७	१०	६५६	४६५
		मिर्चैया नगरपालिका	६५	१५५	१०	६२	३०	३२२	६१५
		गोलबजार नगरपालिका	६३६	५०२	२०	१०४१	३४	२२३३	१०८१
		कर्जनहा नगरपालिका	४७१	५५५	०	६८४	५	१७१५	८९५
		कल्यानपुर नगरपालिका	२०३	२१९	०	३११	२	७३५	५५०
		संखवानंकर कट्टी गाउँपालिका	३८७	४६३	०	१२१७	१६	२०८३	६३५
		भगवानपुर गाउँपालिका	७२	६९	०	१८८	०	२३९	२५२
		नवराजपुर गाउँपालिका	१८२	२५४	०	४४९	४	८८९	५६५
		लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	४००	२५६	१०	५४७	४	१२१७	६५०
		विष्णुपुर गाउँपालिका	२३९	२५९	१०	२३०	५	७४३	३९५
		औरही गाउँपालिका	१३१	१९७	१०	१८२	०	५२०	३२७
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	सिरहा	बरियारपट्टि गाउँपालिका	१८६	१९७	१०	१२७	०	५२०	५५५
		अर्नमा गाउँपालिका	१३६	१४३	०	१२२	०	४०१	५२०
		नरहा गाउँपालिका	१२७	२३३	०	२१६	०	५७६	४१५
		भेटरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र सिरहा	२१३	२३९	०	३३८	०	७९०	६६५
		जम्मा	४६०७	४९४९	१५०	७३३३	१८३	१७२२२	१०६७०
२.	सप्तरी	राजविराज नगरपालिका	१०६०	२१७	०	१०७३	०	२३५०	१०५५
		डाक्नेश्वरी गाउँपालिका	४३६	४१८	०	८७१	२०	१७४५	६९०
		कन्चनरूप नगरपालिका	३३८	२८६	०	१५०	०	७७४	७४०
		बोदेबर्साइन नगरपालिका	३६७	१२२	०	१७८	०	८६७	५४०
		खडक नगरपालिका	३४२	२५२	०	१६९	२५	७८८	८५०
		सुरुङ्गा नगरपालिका	३८७	३७२	०	३८८	३३	११८०	८१५
		हनुमान नगर कंकालनि नगरपालिका	४१४	१३५	०	२५८	५	८१२	६२०
		शंभुनाथ नगरपालिका	१६२	१४३	०	१०५	०	४१०	३६०
		छिन्नामस्त नगरपालिका	७६८	३२५	०	८२३	०	१९१६	४५०
		रूपनी गाउँपालिका	२८५	२८८	०	२८९	३०	८९२	६२५
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुरी	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	सप्तरी	कृष्ण सवरन गाउँपालिका	४५८	१००८	०	७६	६	१५४८	७१५
		महादेवा गाउँपालिका	२९३	१३४	०	१०३	०	५३०	४६०
		सप्तकोशी गाउँपालिका	२९४	३७३	०	१०६	०	७७३	५७५
		तिरहुत गाउँपालिका	२५५	१२१	०	१३६	०	५१२	५२५
		तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका	२१४	२०६	०	२७३	०	६९३	५६५
		बलानबेहुल गाउँपालिका	२१७	१६२	०	२५४	१५	६४८	७६५
		बिसनपुर गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		राजगढ गाउँपालिका	१८७	८१	०	२४४	०	५१२	४२०
		जम्मा	६४७७	४६४३	०	५६९६	१३४	१६९५०	१०७७०
३.	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	९६	२५	०	१५	१०	१४६	६९०
		कटरी नगरपालिका	०	५२	०	३१२	०	३६४	१३२३
		चौडण्डिगढी नगरपालिका	१०	३१	०	२६	०	१००	३५५
		बेलका नगरपालिका	०	०	०	०	०	०	७०
		उदयपुरगढी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	९०
		लिमचुङ्ग गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		रौतामाई गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्दा	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	उदयपुर	ताप्ली गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		भेरेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र उदयपुर	१५	५	०	५	०	२५	९९०
		भेरेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र उदयपुर	१५	५	०	५	०	२५	९९०
		जम्मा	१२१	११३	०	३५८	१०	६३५	३५१८
४.	सुनसरी	धरान उपमहानगरपालिका	११५७	७७८	०	६६	५२	२०५३	८००
		इटहरी उपमहानगरपालिका	६५११	४९८३	०	१०४०	१०३	१२६३७	२४५५
		इनरुवा नगरपालिका	५०२	५४३	०	२४२	१६	१३०३	५१५
		दुहवी नगरपालिका	१३४५	१८१९	०	३२७	५२	३५४३	१५७०
		बराहा नगरपालिका	१४८४	८३६	०	१३६	४	२४६०	९१०
		रामधुनी नगरपालिका	१११५	१०४६	५२	१७४	२६	२४१६	१३५०
		गदी गाउँपालिका	२४०	१३५	०	६०	१०	४४५	४०५
		देवानगंज गाउँपालिका	१५२४	४८२	०	५२०	०	२५२६	१०५५
		हरिनगरा गाउँपालिका	८४०	९०७	०	४४८	१०	२२०५	६००
		भक्राहा नरसिंह गाउँपालिका	६७६	४७५	०	१८३	०	१३३४	४५०
		बर्जु गाउँपालिका	५४७	५४८	०	१२१	४७	१२६३	८००
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	सुनसरी	कोशी गाउँपालिका	११०५	६४९	०	३९०	८३	२२२७	७५०
		भेरेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र सुनसरी	१७३६	१३०४	०	६२२	७२	३७३४	१८५५
		जम्मा	१८७८२	१४५०५	५२	४३२९	४७५	३८१४३	१३५१५
५.	मोरङ	विराटनगर उपमहानगरपालिका	५३५	४४८	०	१०१	५१	९८२	१३२०
		बेलवारी नगरपालिका	७८८	१५३७	०	१४२	१०	२४७७	४९५
		लेटाङ नगरपालिका	३५३	३३१	०	१३०	१५	८२९	५७०
		रतुवामाई नगरपालिका	२६३८	१९३३	०	४१९	१३०	५१२०	२०००
		पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	१३०२	१७३८	०	२४०	७७	३३५७	११००
		रंगेली नगरपालिका	५०२	५०६	०	९५	१५	१११८	९७५
		सुन्दरहरैचा नगरपालिका	२५६१	२९८५	०	२८९	१५	५८५०	१९७०
		सुन्वर्षी नगरपालिका	१४११	१२०५	०	३९०	२६	३०३२	१३३०
		निकलाजु गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		केरावारी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		कटहरी गाउँपालिका	७१५	१०८०	०	१२२	०	१९१७	९१५
		जहदा गाउँपालिका	३७९	३०२	०	७६	०	७५७	५५०
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	मोरङ	बुढिगंगा गाउँपालिका	७६५	७०२	०	६१	२२	१५५०	९५०
		ग्रामथान गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		कानेपोखरी गाउँपालिका	७७८	१०९७	०	१३४	०	२००९	१०५०
		धनपालथान गाउँपालिका	११८८	१०२३	०	२८०	०	२४९१	१५५०
		उर्लाबारी नगरपालिका	१०२५	११५९	०	१६५	०	२३४९	८८०
		भेरेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र विराटनगर	२२२५	२२२३	०	३६६	४७	४८६१	२१६०
		जम्मा	१७१६५	१८२६९	०	३०१०	४०८	३८६९९	१७८१५
		मदनभण्डारी मेमोरियल शिक्षालय	३०५६	२१८०	०	२८५	०	५५२१	२१२०
६.	झापा	भेरेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र भद्रपुर	२९०६	२७९३	०	३०७	८८	६०९४	१६९०
		मेची नगरपालिका	२२२२	२५८८	०	२१२	०	५०२२	२३२५
		वर्तामोड नगरपालिका	१९९६	२५६६	०	१९७	१२८	४८८७	१७६०
		कन्काई नगरपालिका	२२०७	१५५०	०	२१९	१४७	४१२३	१५३५
		शिवसताक्षी नगरपालिका	८३८	८६१	०	१४१	५	१८४५	१३००
		दमक नगरपालिका	४८५	२१६	०	८१	१२	७९४	७७०
		गौरादह नगरपालिका	१९२९	११८०	०	४०८	६५	३५८२	१२७०
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	झापा	भद्रपुर नगरपालिका	१००२	११०२	०	२६	१२	२१४२	८३०
		अर्जुनधारा नगरपालिका	३१४९	१८७९	०	३३३	१६६	५५२७	२०३५
		कचनकवल गाउँपालिका	१९२३	१५५४	०	२४४	२३४	३९५५	१०५०
		हल्दिवारी गाउँपालिका	९११	७९७	०	२२२	६८	१९९८	१९००
		बारदशी गाउँपालिका	१४६४	१३३७	०	१६२	५०	३०१३	१५४५
		कमल गाउँपालिका	२४३९	२७१२	०	३२८	०	३५०७	२४३५
		झापा गाउँपालिका	१०१५	८७९	०	११०	४	२००८	१२००
		बुद्धशान्ती गाउँपालिका	११२६	११२०	०	२०१	७८	२५२५	१६६०
		गौरीगंज गाउँपालिका	१०८२	६८५	०	२४६	६०	२०७९	१०५०
		जम्मा	२६६९४	२३८१९	०	३४३७	१११७	५३०९५	२४३५५
७.	इलाम	इलाम नगरपालिका	४३९	१२७१	०	५२	०	१७६२	३३८०
		देउमाई नगरपालिका	२२६	१४४	०	०	०	३७०	१३१५
		रोड नगरपालिका	५०	२२८	०	०	०	२७८	२०४५
		फाकफोकथुम नगरपालिका	१४४	११९	०	०	०	६५	१८७०
		माङसेबुङ गाउँपालिका	५५	५६	०	३०	१०	१०१	५८०
		सूर्योदय नगरपालिका	२८१	३१२	०	०	०	५९३	२३१०
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

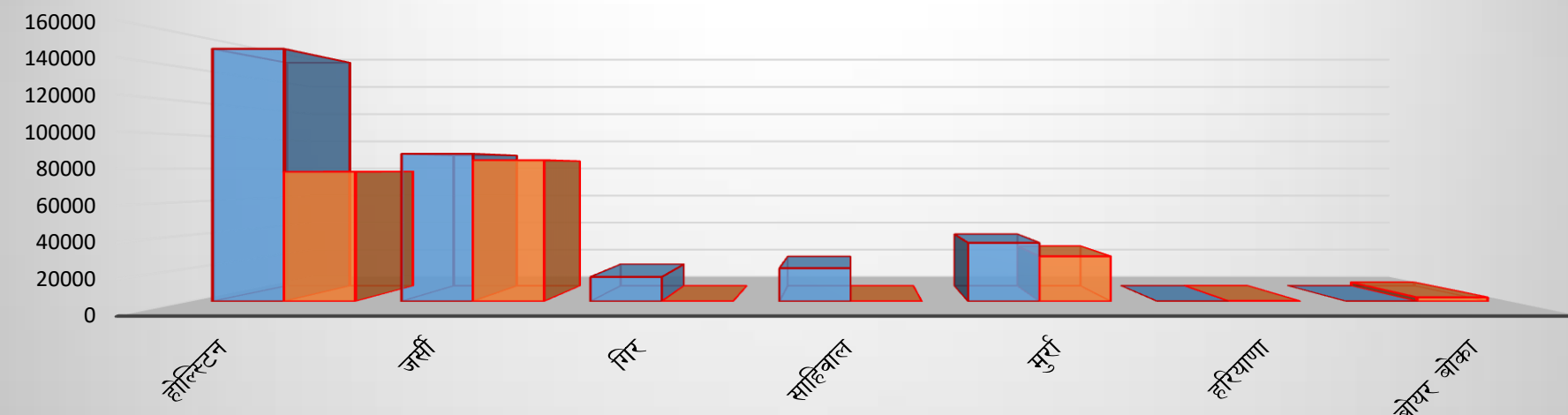
	इलाम	सन्दकपुर गाउँपालिका	४०६	९३१	०	८३	०	१४२०	१४८५
		माई जोगमाई गाउँपालिका	६१	११४	०	१०	०	१८५	९३५
		माफ नगरपालिका	४६	४१	०	२०	१०	११७	५००
		जम्मा	१७०८	३२१६	०	१९५	२०	४८९१	१४४२०
८.	पाँचथर	भेटेरिनी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र / फिदिम नगरपालिका	४४५	१८३६	०	७२८	५५	३०६४	२९६०
		फालेलुङ गाउँपालिका	१५६	१०४	०	५२	०	३१२	१००
		याङवरक गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		तुम्बेवा गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		फागुनन्द गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		हिलिहाङ गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		कुम्मयाक गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		मिक्लाजुङ गाउँपालिका	१५२	३१३	०	४०	१०	५१५	५६५
		जम्मा	७५३	२२५३	०	८२०	६५	३८९१	३६२५
९.	ताप्लेजुङ	फुङलिङ नगरपालिका	१०६	१४९	०	१११	०	३६६	२५०
		मौवाखोला गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	ताप्लेजुङ	पाथिभारा यडबरक गाउँपालिका	१३५	८०	०	४५	५	२६५	३६०
		आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	०	०	०	०		०	०
		सिदिङ्वा गाउँपालिका	०	०	०	०		०	०
		फक्ताङलुङ गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		मेरिङदेन गाउँपालिका	०	०	०	०	०		०
		मिक्वाखोला गाउँपालिका	०	०	०	०		०	०
		सिरिजङ्गा गाउँपालिका	०	०		०	०	०	०
		जम्मा	२४१	२२९	०	१५६	५	६३१	६१०
१०.	तेह्रथुम	लालीगुरास नगरपालिका	६२	११५	०	४१	०	२१८	२२०
		म्याङलुङ नगरपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		आठराई गाउँपालिका	१३७	०	०	१३२	०	२६९	९०
		फेदाप गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		मेन्छ्यायम गाउँपालिका	२०	२२८	०	२१३	०	४६१	९५
		छथर गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		जम्मा	२१९	३४३	०	३८६	०	९४८	४०५
११.	संखुवासभा	चैनपुर नगरपालिका	५२	५२	०	५२	०	१५६	८०
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	संखुवासभा	धर्मदेवी नगरपालिका	७७	२११	०	१२२	०	४१०	४३५
		खाँदबारी नगरपालिका	५२	५२	०	५२	०	१५६	१०५
		मादी नगरपालिका	४६	२५	०	२०	०	९१	१२०
		पाँचखप्पन नगरपालिका	३१	४६	०	३६	०	११३	१०५
		भोटखोला गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		चिचिला गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		मकालु गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		सभापोखरी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		सिलीचोड गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		भेटरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र संखुवासभा	५२	२६	०	०	०	७८	६५
		जम्मा	३१०	४१२	०	२८२	०	१००४	९१०
१२.	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	३११	८१०	०	२५४	२०	१३९५	६४२
		पाखिबास नगरपालिका	०	०	०	०	०	०	१६०
		महालक्ष्मी नगरपालिका	५१	११३	०	५१	०	२१५	२०५
		साँगुरीगढी गाउँपालिका	६२	६२	०	५२	०	१७६	५०
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	जर्सि	होलिस्टिन	हरियाना	मुर्ग	बोका	जम्मा जमेको वीर्य	तरल नाइट्रोजन (लिट्र)

	धनकुटा	खालसाछिन्ताड सहिद भूमि गाउँपालिका	१६६	३२२	०	१५६	०	६४४	१५०
		छथर जोरपाटी गाउँपालिका	०	०	०	०	०		०
		चौविसे गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	३६९	६७१	०	१२९	०	११६९	९६५
		जम्मा	९५९	१९७८	०	४६२	२०	३५९९	२१७२
१३.	भोजपुर	हतुवा गाउँपालिका	४४४	३५१	०	२४२	६२	१०९९	३८५
१४.	अन्य जिल्लाहरु		४२४७	२९६६	०	७९२	१९	७१६३	२६५
जम्मा			८५०३०	७७९७३	१७२	२७१४३	२४५३	१९२७७१	१०५५५५

आ.व. २०७९/८० मा जमेको वीर्य उत्पादन र वितरण

	होलिस्टिन	जर्सी	गिर	साहिवाल	मुरी	हरियाणा	बोयर बोका
उत्पादन	151604	88792	14731	20003	35233	0	0
वितरण	77973	85030	0	0	27143	172	2453

■ उत्पादन ■ वितरण

आ.व. २०७९/८० मा सबै भन्दा धेरै होलिस्टिन जातको साँढेको जमेको वीर्य (१५१६०४ डोज) उत्पादन भएको छ भने सबै भन्दा धेरै वितरण जर्सी जातको साँढेको जमेको वीर्य (८५०३० डोज) भएको देखिन्छ । गिर र साहिवाल जातको साँढेको जमेको वीर्य उत्पादन भएतापनि वितरण भएको छैन । बोयर बोकाको जमेको वीर्य यस कार्यालयमा उत्पादन नहुने भएकोले राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय पोखराबाट ल्याई विक्रीवितरण गरिन्छ ।

१५.३ राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय, लहानको जमेको वीर्य वितरण योजना

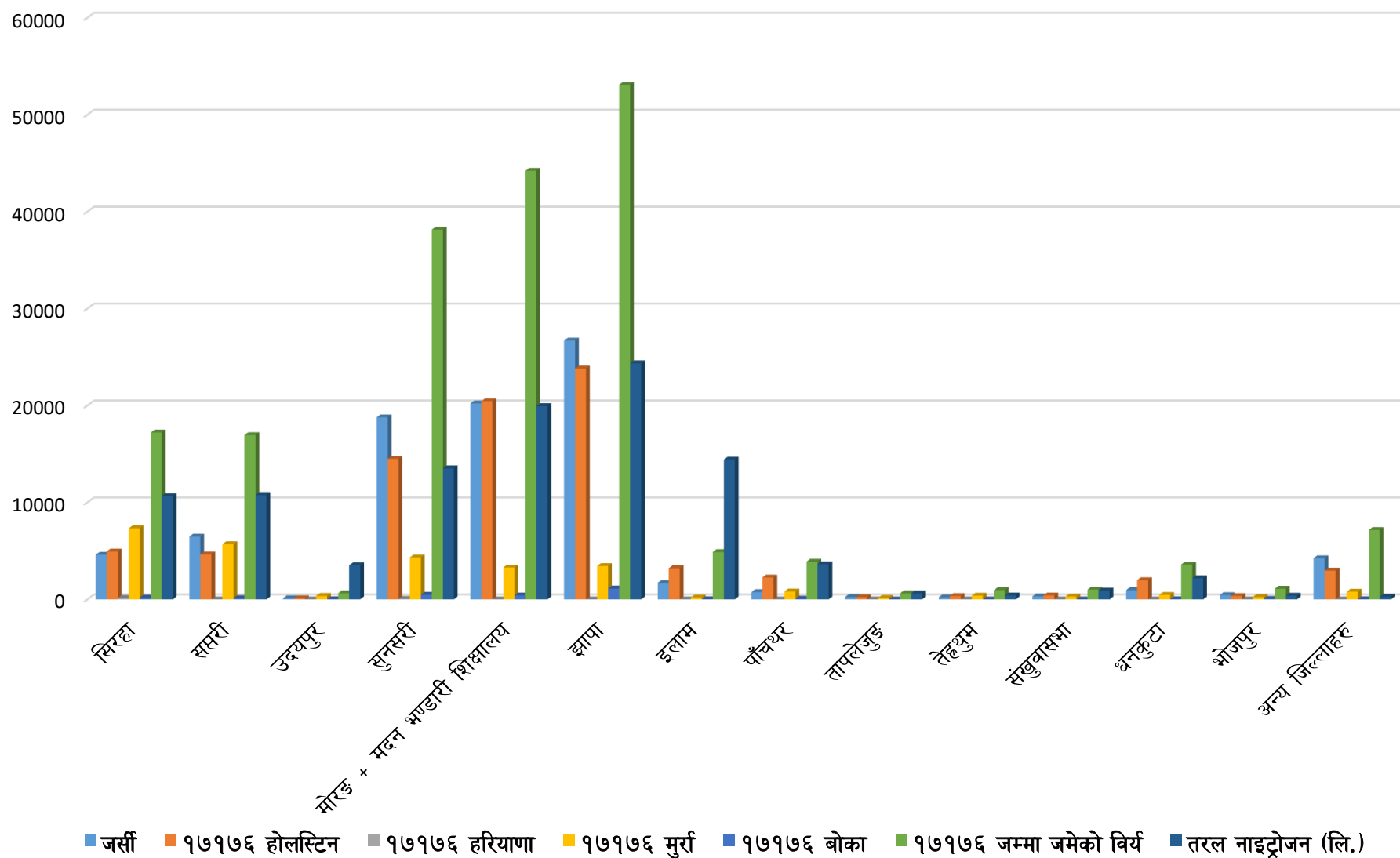
सि. न.	आ.व.	क्षेत्र	मिति		जर्सी साँढे नं.	होलस्टिन साँढे नं.	मुरा राँगो नं.	साहिवाल साँढे नं.	गिर साँढे नं.
			देखि	सम्म					
१.	२०७७/७८	कोशी पूर्व	२०७७/०४	२०७८/०३	PJ - 71	HO ५२२३	MU २१३९		
		कोशी पश्चिम	२०७७/०४	२०७८/०३	PJ - 71	HO ५२२३	MU २१३९		
२.	२०७८/७९	कोशी पूर्व	२०७८/०४	२०७९/०७	JE २२६६५	HO १२४८८३	MU ८७५०		
		कोशी पश्चिम	२०७८/०४	२०७९/०७	JE २२६५२	HO ५२२४	MU २३० र MU ८७५०		
३.	२०७९/८०	कोशी पूर्व	२०७९/०४	२०८०/०७	JE १४०६७	HO १४०६६	MU ८७४९		
		कोशी पश्चिम	२०७९/०४	२०८०/०७	JE २२६६५ र JE २२६४२	HO १४०६२	MU ८७५० र MU २३०		
४.	२०८०/८१	कोशी पूर्व	२०८०/०४	२०८१/०७	JE १४०६७ (कार्तिक सम्म) JE १४०७१ (मंसिर देखि)	HO १५८५१ HO १२४८८३ (इलामलाई)	MU २१	S १४०७०	G 14069
		कोशी पश्चिम	२०८०/०४	२०८१/०७	JE १४०६७ (कार्तिक सम्म) JE १४०७१ (मंसिर देखि)	HO १५८५१ सप्तरी	MU २१	S १४०७०	G 14069
		सिरहा पश्चिम	२०८०/०४	२०८१/०७	JE १४०७१	HO १२४८८३	MU २१	S १४०७०	G 14069

राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालयको कार्यक्षेत्रलाई दुई क्षेत्रमा विभाजन गरी जमेको वीर्य वितरण कार्य भइरहेको छ । कोशी नदि भन्दा पूर्वका जिल्लाहरूलाई एक क्षेत्र र कोशी नदि भन्दा पश्चिमका जिल्लाहरूलाई अर्को क्षेत्रको रूपमा राखि जमेको वीर्य वितरण कार्य भइरहेको छ । कृषकहरूको गोठ तथा फार्महरूमा नयाँ जन्मिने पशुहरूमा हाडनाताको सम्बन्ध नहुने गरि यी दुई क्षेत्रमा विभिन्न राँगो साँढेहरूको जमेको वीर्य पालो अनुसार वितरण गरिन्छ ।

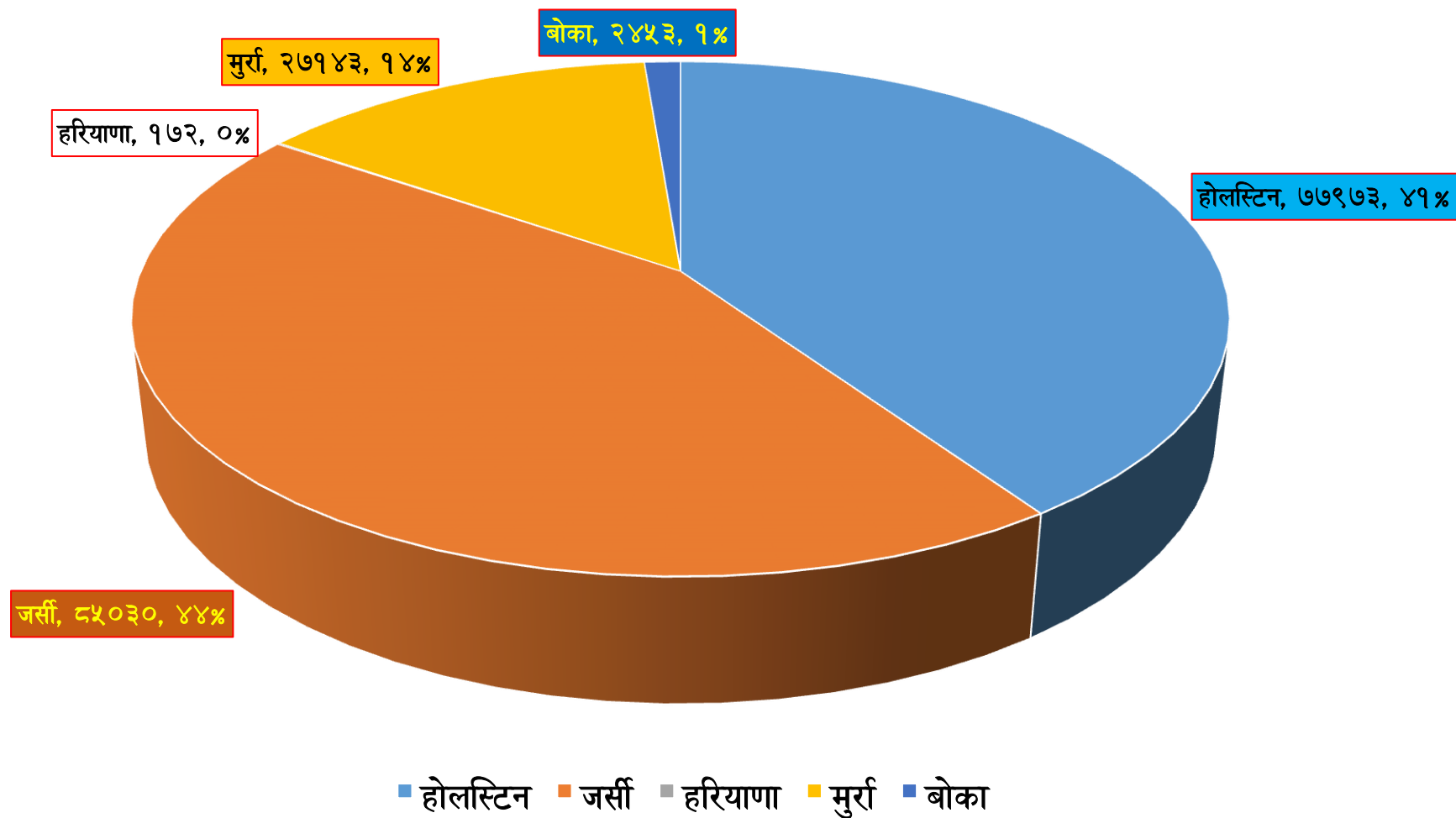
१५.४ जिल्ला अनुसार जमेको विर्य र तरल नाइट्रोजन वितरण

	जमेको विर्य						तरल नाइट्रोजन (लि.)
	जर्सी	होलस्टिन	हरियाणा	मुर्षी	बोका	जम्मा जमेको विर्य	
सिरहा	४६०७	४९४९	१५०	७३३३	१८३	१७२२२	१०६७०
सप्तरी	६४७७	४६४३	०	५६९६	१३४	१६९५०	१०७७०
उदयपुर	१२१	११३	०	३५८	१०	६३५	३५१८
सुनसरी	१८७८२	१४५०५	५२	४३२९	४७५	३८१४३	१३५१५
मोरङ + मदन भण्डारी शिक्षालय	२०२२१	२०४४९	०	३२९५	४०८	४४२२०	१९९३५
झापा	२६६९४	२३८१९	०	३४३७	१११७	५३०९५	२४३५५
इलाम	१७०८	३२१६	०	१९५	२०	४८९१	१४४२०
पाँचथर	७५३	२२५३	०	८२०	६५	३८९१	३६२५
ताप्लेजुङ	२४१	२२९	०	१५६	५	६३१	६१०
तेह्रथुम	२१९	३४३	०	३८६	०	९४८	४०५
संखुवासभा	३१०	४१२	०	२८२	०	१००४	९१०
धनकुटा	९५९	१९७८	०	४६२	२०	३५९९	२१७२
भोजपुर	४४४	३५१	०	२४२	६२	१०९९	३८५
अन्य जिल्लाहरू	४२४७	२९६६	०	७९२	१९	७१६३	२६५
जम्मा	८५०३०	७७९७३	१७२	२७१४३	२४५३	१९२७७१	१०५५५५

जिल्ला अनुसार जमेको विर्य तथा तरल नाइट्रोजन वितरण

आ.व. २०७९/८० मा जात अनुसार जमेको वीर्य वितरण

१६. कृत्रिम गर्भाधानको विवरण

१६.१ आ.व. २०७९/८० मा पालिका अनुसारको कृत्रिम गर्भाधानको प्रगति

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		गाई जम्मा	भैसी		भैसी जम्मा	बाख्रा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
१.	सिरहा	सिरहा नगरपालिका	१४४	३७८	५२२	०	६१२	६१२	६२	११९६
		लहान नगरपालिका	४८५	२४७	७३२	८७	२०५	२९२	१४	१०३८
		धनगढिमाई नगरपालिका	४२५	३४२	७६७	५	५१८	५२३	०	१९२०
		सुखिपुर नगरपालिका	२६४	१६९	४३३	०	४५०	४५०	०	८८३
		मिर्चैया नगरपालिका	१७४	१६८	३४२	८७	१२९	२१६	३	५६१
		गोलबजार नगरपालिका	१६२३	१११७	२७४०	११३९	८६३	२००२	३१	४७७३
		कर्जनहा नगरपालिका	२७२	४५२	७२४	०	४१४	४१४	०	११३८
		कल्यानपुर नगरपालिका	१३१	१७०	३०१	७०	१६८	२३८	०	५३९
		संखवानंकर कट्टी गाउँपालिका	२५२	२६६	५१८	३५६	३८२	७३८	१	१२५७
		भगवानपुर गाउँपालिका	१०१	९१	१९२	१०	१८०	१९०	१०	३९२
		नवराजपुर गाउँपालिका	३९४	१६८	५६२	३२३	१५३	४७६	५	१०४३
		लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	३०९	१५७	४६६	१५	४०५	४२०	०	८८६
		विष्णुपुर गाउँपालिका	३०६	२०६	५१२	१०३	३८७	४९०	०	१००२
		औरही गाउँपालिका	१८६	९५	२८१	८६	१३७	२२३	०	५०४

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा जमेको वीर्य		जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत			स्थानिय	उन्नत		
	सिरहा	बरियारपट्टि गाउँपालिका	१८२	२५०	४३२	१०८	१७२	२८०	०	७१२
		अर्नमा गाउँपालिका	११३	१०४	२१७	१०	१५९	१६९	०	३८६
		नरहा गाउँपालिका	३७	७०५	७४२	०	४६६	४६६	०	१२०८
		भेटरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र सिरहा	९१	३६०	४५१	३४	४१७	४४१	०	८९२
		सिरहा जम्मा	५४८९	५४४५	१०९३४	२४२३	६२१७	८६४०	१२६	१९७००
२.	सप्तरी	राजविराज नगरपालिका	३६४	३१५	६७९	१७६	४३९	६१५	०	१२९४
		डाक्नेश्वरी गाउँपालिका	३५६	२२८	५८४	३१७	२५४	५७१	०	११५५
		कन्चनरूप नगरपालिका	११६	२०४	३२०	०	७९	७९	२	४०१
		बोदेबर्साइन नगरपालिका	२९५	१४३	४३८	१८७	१२३	३१०	५	७५३
		खडक नगरपालिका	३१३	२६९	५८२	२०	७४	९४	२६	७०२
		हनुमान नगर कंकालनि नगरपालिका	१८१	२०२	३८३	२०६	१९४	४००	०	७८३
		शंभुनाथ नगरपालिका	१४४	११८	२६२	२४	२२	४६	२	३१०
		छिन्नामस्त नगरपालिका	५७७	५१७	१०९४	४८७	३४२	८२९	०	१९२३

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाख्रा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	सप्तरी	रुपनी गाउँपालिका	१२५	१६२	२८७	८	१५९	१६७	०	४५४
		कृष्ण सवरन गाउँपालिका	३०२	९५१	१२५३	२५	४८	७३	३	१३२९
		महादेवा गाउँपालिका	१२०	१२८	२४८	४९	७५	१२४	०	३७२
		सप्तकोशी गाउँपालिका	१४०	४०२	५४२	०	७६	७६	२	६२०
		तिरहुत गाउँपालिका	११०	१३२	२४२	३०	८३	११३	०	३५५
		तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका	५९	१३५	१९४	३४	१०३	१३७	०	३३१
		बलानबेहुल गाउँपालिका	२३०	१२०	३५०	१५०	६७	२१७	८	५७५
		बिसनपुर गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		सुरुङ्गा नगरपालिका	८३५	७१४	१५४९	५०	५००	५५०	०	२०९९
		राजगढ गाउँपालिका	१५८	११४	२७२	८	१९९	२०७	०	४७९
		सप्तरी जम्मा	४४२५	४८५४	९२७९	१७७१	२८३७	४६०८	४८	१३९३५
३.	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	८३९	६४५	१४८४	५३८	४८८	१०२६	८२	२५९२
		कटरी नगरपालिका	४७१	३४१	८१२	३१४	२४६	५६०	३९	१४११
		चौडण्डिगढी नगरपालिका	३९१	४२५	८१६	२२१	१६६	३८७	४५	१२४८
		बेलका नगरपालिका	७२३	५६१	१२८४	४६९	३६६	८३५	७३	२१९२

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाख्रा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	उदयपुर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	४१७	३५४	७७१	२५५	२६२	५१७	४३	१३३१
		लिमचुङ्ग गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		रौतामाई गाउँपालिका	१५८	११४	२७२	५१	५५	१०६	९	३८७
		ताप्ली गाउँपालिका	९५	५७	१५२	९७	६४	१६१	४	३१७
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र उदयपुर	१५९	१२८	२८७	१३२	७१	२०३	११	५०१
		उदयपुर जम्मा	३२५३	२६२५	५८७८	२०७७	१७१८	३७९५	३०६	९९७९
४.	सुनसरी	धरान उपमहानगरपालिका	०	१२४३	१२४३	१५	४५	६०	२	१३०५
		इटहरी उपमहानगरपालिका	४७६	७७६०	८२३६	५२	१६५	२१७	६	८४५९
		इनरुवा नगरपालिका	२४०	२११	४५१	५१	५७	१०८	१०	५६९
		दुहवी नगरपालिका	७०६	१३७१	२०७७	३	१७०	१७३	१४	२२६४
		बराहा नगरपालिका	५२३	२१०९	२६३२	४८	१६८	२१६	०	२८४८
		रामधुनी नगरपालिका	६३६	१६७९	२३१५	२	३३५	३३७	१४६	२७९८
		गदी गाउँपालिका	१११	१५७	२६८	३	१५	१८	०	२८६
		देवानगंज गाउँपालिका	९३५	१०१२	१९४७	३३०	३१९	६४९	२०	२६१६

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाख्रा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	सुनसरी	हरिनगरा गाउँपालिका	३९६	७५५	११५१	१०४	२८३	३८७	७	१५४५
		भक्राहा नरसिंह गाउँपालिका	२५२	४२२	६७४	५९	९६	१५५	०	८२९
		बर्जु गाउँपालिका	२७५	३८१	६५६	७७	१८	९५	११	७६२
		कोशी गाउँपालिका	७०९	६४४	१३५३	३९	२७३	३१२	५७	१७२२
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र सुनसरी	११०६	२४५६	३५६२	११३	४७८	५९१	४५	४१९८
		सुनसरी जम्मा	६३६५	२०२००	२६५६५	८९६	२४२२	३३१८	३१८	३०२०१
५.	मोरङ	विराटनगर उपमहानगरपालिका	४७१	१२०८	१६७९	४५	१५९	२०४	२८	१९११
		बेलवारी नगरपालिका	६१४	२३३६	२९५०	७०	२०६	२७६	३४	३२६०
		लेटाङ नगरपालिका	३५	३०४	३३९	०	४८	४८	०	३८७
		रतुवामाई नगरपालिका	७८९	२८८३	३६७२	१०२	९७	१९९	८२	३९५३
		पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	१२२६	२७३९	३९६५	१२०	२५९	३७९	१	४३४५
		रंगेली नगरपालिका	५०१	१३२२	१८२३	३१	१०४	१३५	५	१९६३
		सुन्दरहरैचा नगरपालिका	३१२	४७०३	५०१५	४३	१५६	१९९	०	५२१४

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाख्रा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	मोरङ	सुन्वर्षि नगरपालिका	९४२	१३६३	२३०५	१५०	८७	२३७	१०	२५५२
		निकलाजु गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		केरावारी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		कटहरी गाउँपालिका	२९७	११४८	१४४५	०	४८	४८	१	१४९४
		जहदा गाउँपालिका	५१३	१३०९	१८२२	५	३७६	३८१	०	२२०३
		बुढिगंगा गाउँपालिका	३००	९६६	१२६६	८	५०	५८	१७	१३४१
		ग्रामथान गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		कानेपोखरी गाउँपालिका	२९२	६६७	९५९	९७	६५	१६२	०	११२१
		धनपालथान गाउँपालिका	१११७	११३२	२२४९	१३३	४६	१७९	२०	२४४८
		उर्लाबारी नगरपालिका	१६१	११९५	१३५६	११	१०४	११५	१२	१४८३
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र विराटनगर	१२९०	३४३५	४७२५	१९२	९९	२९१	२८	५०४४
		मोरङ जम्मा	८८६०	२६७१०	३५५७०	१००७	१९०४	२९११	२३८	३८७१९
		मदनभण्डारी मेमोरियल	९९९	७२९५	८२९४	१६५	३३५	५००	९	८८०३
६.	झापा	मेची नगरपालिका	१९७	३३५०	३५४७	६०	१६१	२२१	०	३७६८

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाख्रा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	झापा	वर्तामोड नगरपालिका	६०६	४१०५	४७११	७	९६	१०३	६१	४८७५
		कन्काई नगरपालिका	८६८	३१७१	४०३९	१६	१७७	१९३	१८	४२५०
		शिवसताक्षी नगरपालिका	११२८	१५०९	२६३७	०	२७४	२७४	३	२९१४
		दमक नगरपालिका	२१४६	३८७०	६०१६	३०५	४५६	७६१	०	६७७७
		गौरादह नगरपालिका	२५६	२१८९	२४४५	५२	४१६	४६८	२६	२९३९
		भद्रपुर नगरपालिका	९०	११९५	१२८५	३	२२	२५	९	१३१९
		अर्जुनधारा नगरपालिका	१४६७	४०२१	५४८८	५	२८०	२८५	२०१	५९७४
		कचनकवल गाउँपालिका	१४६७	१५२४	२९९१	६५	११९	१८४	११२	३२८७
		हल्दिवारी गाउँपालिका	८३१	१२४५	२०७६	५३	८४	१३७	४६	२२५९
		बारदशी गाउँपालिका	१४०१	१५६२	२९६३	११०	९४	२०४	६०	३२२७
		कमल गाउँपालिका	२११	१९३५	२१४६	३८	८७	१२५	१२	२२८३
		झापा गाउँपालिका	२५४	१३३५	१५८९	३६	४४	८०	१४	१६८३
		बुद्धशान्ती गाउँपालिका	१०४५	५३५३	६३९८	२४	१५८	१८२	११	६५९१
		गौरीगंज गाउँपालिका	५२४	४३६	९६०	३९	४३	८२	०	१०४२
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	४९६	३८१०	४३०६	०	१०२	१०२	१०४	४५१२

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाखा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
७.	इलाम	झापा जम्मा	१२९८७	४०६१०	५३५९७	८१३	२६१३	३४२६	६७७	५७७००
		इलाम नगरपालिका	०	४२३८	४२३८	४	१००	१०४	७	४३४९
		देउमाई नगरपालिका	०	२७९०	२७९०	८	१३३	१४१	९	२९४०
		रोड नगरपालिका	०	२०५२	१	२४	२५	२	२	२०७९
		फाकफोकथुम नगरपालिका	०	२२६६	२६६	२	२७९	२८१	०	२५४७
		माडसेबुङ गाउँपालिका	०	५०१	५०१	१	२७	२८	०	५२९
		सूर्योदय नगरपालिका	०	६०४१	६०४१	७	३६	४३	२९	६११३
		सन्दकपुर गाउँपालिका	०	२४१६	२४१६	०	८१	८१	२४	२५२१
		माई जोगमाई गाउँपालिका	०	११७०	११७०	०	२०	२०	५	११९५
		माई नगरपालिका	३८	१८८	२२६	०	२७	२७	१	२५४
		इलाम जम्मा	३८	२१६६२	२१७००	२३	७२७	७५०	७७	२२५२७
८.	पाँचथर	भेटेरिनी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र / फिदिम नगरपालिका	५०६	११९५	१७०१	२३७	१२५	३६२	०	२०६३
		फालेलुङ गाउँपालिका	३१	१०८	१३९	०	१०	१०	०	१४९
		याङवरक गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाखा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	पाँथर	तुम्वेवा गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		फागुनन्द गाउँपालिका	०	५०	५०	०	८	८	०	५८
		हिलिहाड गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०		०
		कुम्मयाक गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०		०
		मिक्लाजुड गाउँपालिका	०	४६७	४६७	८	१७	२५	६	४९८
		पाचथर जम्मा	५३७	१८२०	२३५७	२४५	१६०	४०५	६	२७६८
९.	ताप्लेजुड	फुडलिङ नगरपालिका	१७	३९४	४११	०	१०३	१०३	०	५१४
		मौवाखोला गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		पाथिभारा यडबरक गाउँपालिका	४९	२३५	२८४	११	५७	६८	०	३५२
		आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		सिदिङवा गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		फक्ताङलुङ गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		मेरिङदेन गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		मिक्वाखोला गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		सिरिजङ्गा गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०

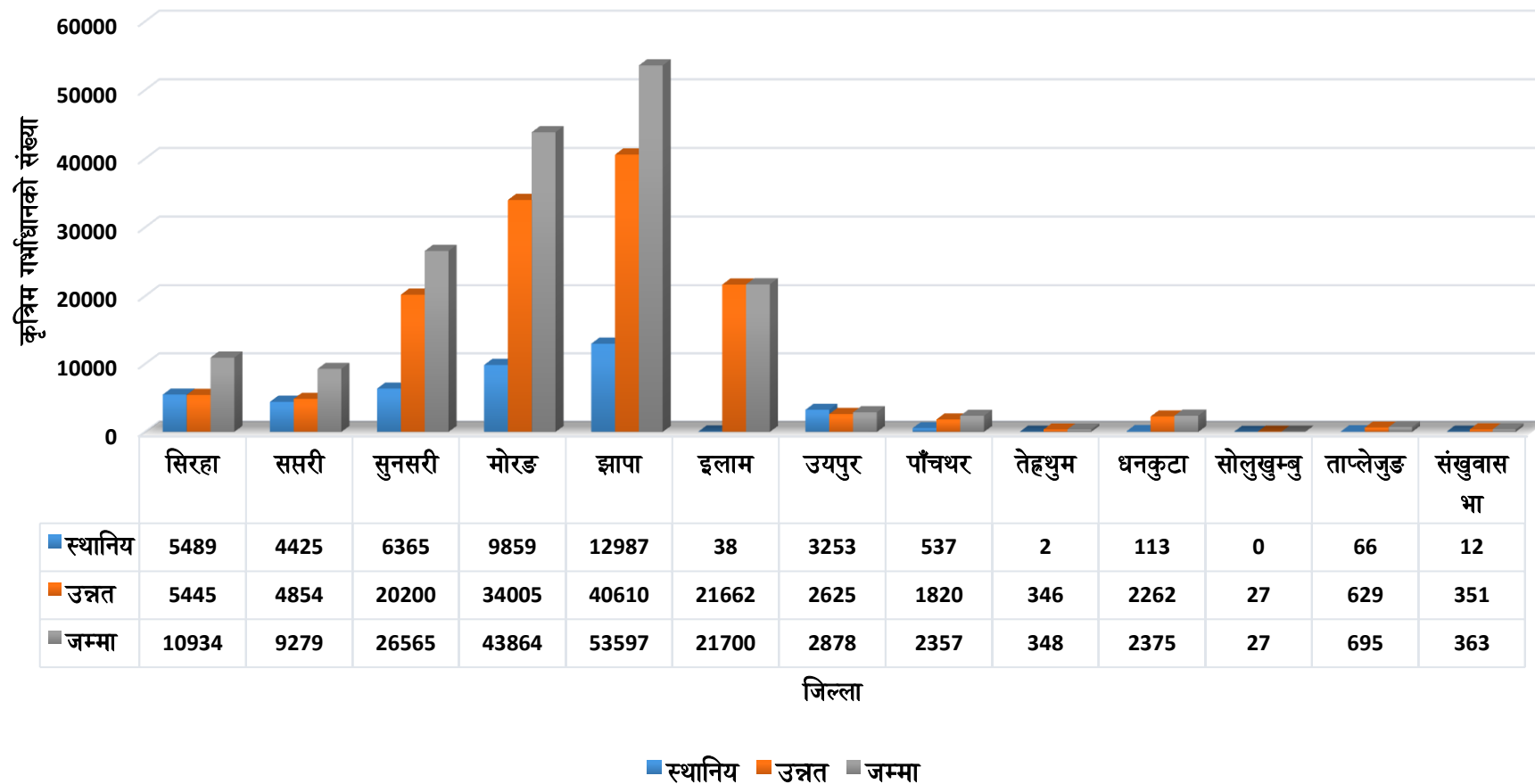
क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाखा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	ताप्लेजुङ	ताप्लेजुङ जम्मा	६६	६२९	६९५	११	१६०	१७१	०	८६६
१०.	तेह्रथुम	लालीगुरास नगरपालिका	२	२५८	२६०	९	७२	८१	०	३४१
		म्याङलुङ नगरपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		आठराई गाउँपालिका	०	८८	८८	०	५	५	०	९३
		फेदाप गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		मेन्छ्यायम गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		छथर गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		तेह्रथुम जम्मा	२	३४६	३४८	९	७७	८६	०	४३४
११.	संखुवासभा	चैनपुर नगरपालिका	०	५०	५०	०	५	५	०	५५
		धर्मदेवी नगरपालिका	१२	७०	८२	१२	३८	५०	०	१३२
		खाँदबारी नगरपालिका / विज्ञ केन्द्र	०	८९	८९	०	२६	२६	०	११५
		मादी नगरपालिका	०	१३	१३	०	७	७	०	२०
		पाँचखप्पन नगरपालिका	०	२७	२७	०	९	९	०	३६
		भोटखोला गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		चिचिला गाउँपालिका	०	२७	२७	०	९	९	०	३६

क्र.सं.	जिल्ला	पालिका को नाम	गाई		जम्मा	भैसी		जम्मा	बाख्रा	जम्मा कृत्रिम गर्भाधान
			स्थानिय	उन्नत		स्थानिय	उन्नत			
	संखुवासभा	सभापोखरी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		सिलीचोड गाउँपालिका	०	३५	३५	०	८	८	०	४३
		संखुवासभा जम्मा	१२	३५१	३६३	१९	१२०	१३९	०	५०२
१२.	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	१३	९७६	९८९	७	१४२	१४९	०	११३८
		पाखिबास नगरपालिका	०	०	०	०	०	०	०	१६०
		महालक्ष्मी नगरपालिका	१२	४७	५९	०	२३	२३	०	८२
		साँगुरीगढी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		खाल्साछिन्ताङ सहिद भूमि गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		छथर जोरपाटी गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		चौविसे गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	८८	१२३९	१३२७	३६	२३८	२७४	०	१६०१
		धनकुटा जम्मा	११३	२२६२	२३७५	४३	४०३	४४६	०	२८२१
१३.	भोजपुर	हतुवा गाउँपालिका	०	०	०	०	०	०	०	०
१४.	सोलुखुम्बु	महाकुलुङ गाउँपालिका / विज्ञ केन्द्र	०	२७	२७	०	१२	१२	०	३९
जम्मा			४३१४६	१३४८३६	१७७९८२	९५०२	१९७०५	२९२०७	१८०५	२०८९९४

૧૬.૨ જિલ્લા અનુસાર કૃત્રિમ ગર્ભાધાન ધેરૈ દેખિ થોરૈ

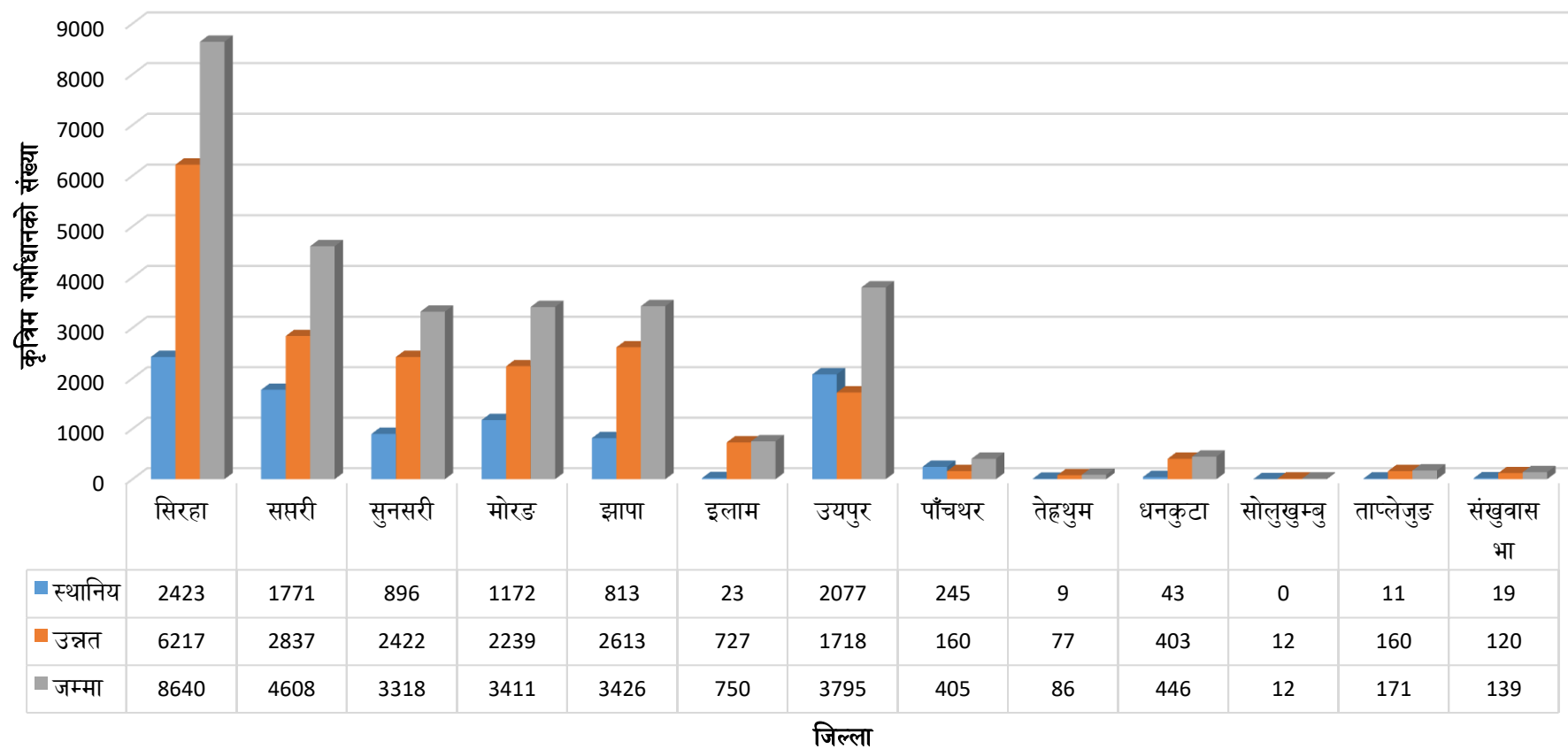
ક્ર.સં.	જિલ્લા	ગાઈ		જમ્મા	ઢૈસી		જમ્મા	બાઘા	બંગુર	જમ્મા કૃત્રિમ ગર્ભાધાન
		સ્થાનિય	ઁત્રત		સ્થાનિય	ઁત્રત				
૧.	ઙાપા	૧૨૯૮૭	૪૦૬૧૦	૫૩૫૯૭	૮૧૩	૨૬૧૩	૩૪૨૬	૬૭૭	૨૮૭૩	૬૦૫૭૩
૨.	મોરઙ ર મદન ઢણ્ઙારી	૯૮૫૯	૩૪૦૦૫	૪૩૮૬૪	૧૧૭૨	૨૨૩૯	૩૪૧૧	૨૪૭	૮૭૩	૪૮૩૯૫
૩.	સુનસરી	૬૩૬૫	૨૦૨૦૦	૨૬૫૬૫	૮૯૬	૨૪૨૨	૩૩૧૮	૩૧૮	૭૮૧	૩૦૯૮૨
૪.	ઇલામ	૩૮	૨૧૬૬૨	૨૧૭૦૦	૨૩	૭૨૭	૭૫૦	૭૭	૩૭૯	૨૨૯૦૬
૫.	સિરહા	૫૪૮૯	૫૪૪૫	૧૦૯૩૪	૨૪૨૩	૬૨૧૭	૮૬૪૦	૧૨૬	૦	૧૯૭૦૦
૬.	સસરી	૪૪૨૫	૪૮૫૪	૯૨૭૯	૧૭૭૧	૨૮૩૭	૪૬૦૮	૪૮	૧૦	૧૩૯૪૫
૭.	ઁદયપુર	૩૨૫૩	૨૬૨૫	૫૮૭૮	૨૦૭૭	૧૭૧૮	૩૭૯૫	૩૦૬	૬૫૫	૧૦૬૩૪
૮.	ધનકુટા	૧૧૩	૨૨૬૨	૨૩૭૫	૪૩	૪૦૩	૪૪૬	૦	૧૬	૨૮૩૭
૯.	પૌંચથર	૫૩૭	૧૮૨૦	૨૩૫૭	૨૪૫	૧૬૦	૪૦૫	૬	૦	૨૭૬૮
૧૦	તાપ્લેઙુઙ	૬૬	૬૨૯	૬૯૫	૧૧	૧૬૦	૧૭૧	૦	૦	૮૬૬
૧૧.	સંઘુવાસઢા	૧૨	૩૫૧	૩૬૩	૧૯	૧૨૦	૧૩૯	૦	૦	૫૦૨
૧૨.	તેહથુમ	૨	૩૪૬	૩૪૮	૯	૭૭	૮૬	૦	૦	૪૩૪
૧૩.	સોલુઘુમ્બુ	૦	૨૭	૨૭	૦	૧૨	૧૨	૦	૦	૩૯
૧૪.	ઢોજપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૧૬
	જમ્મા	૪૩૧૪૬	૧૩૪૮૩૬	૧૭૭૯૮૨	૯૫૦૨	૧૯૭૦૫	૨૯૨૦૭	૧૮૦૫	૫૬૦૩	૨૧૪૫૯૭

गाईमा कृत्रिम गर्भाधानको अवस्था

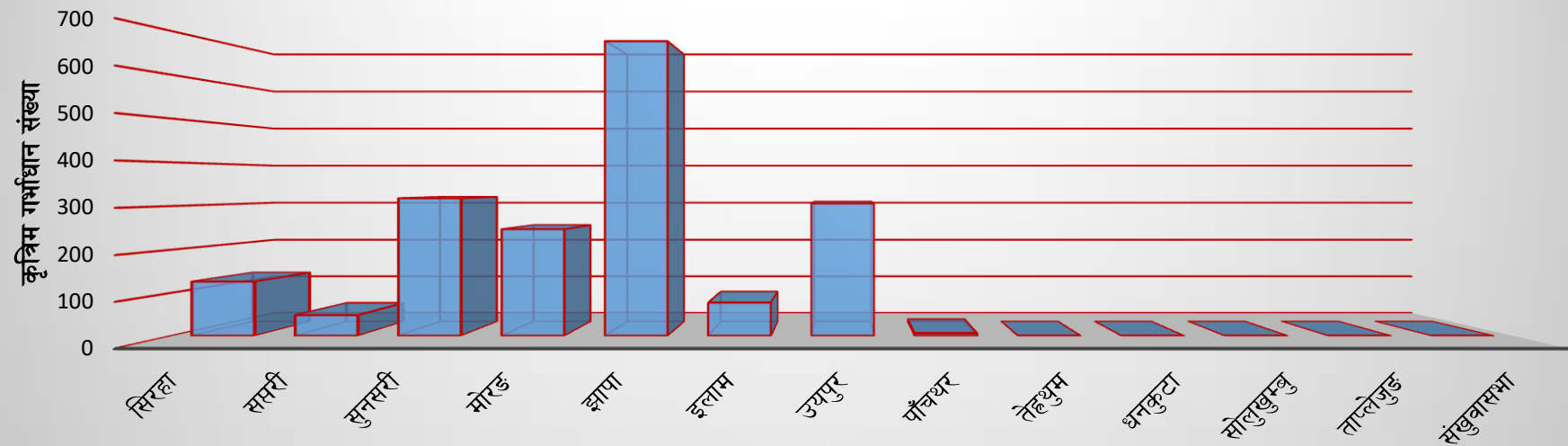
आ.व. २०७९/८० मा गाईमा भएको कृत्रिम गर्भाधानको अवस्था गर्ने हो भने सबै भन्दा धेरै झापामा भएको देखिन्छ । त्यस पश्चात क्रमशः मोरङ, सुनसरी हुँदै सबै भन्दा कम कृत्रिम गर्भाधान सोलुखुम्बुमा भएको देखिन्छ ।

भैसीमा कृत्रिम गर्भाधानको अवस्था

आ.व. २०७९/८० मा भैसीमा भएको कृत्रिम गर्भाधानको अवस्था गर्ने हो भने सबै भन्दा धेरै सिराहामा भएको देखिन्छ । त्यस पश्चात क्रमशः सप्तरी, उदयपुर, झापा, मोरङ हुँदै सबै भन्दा कम कृत्रिम गर्भाधान सोलुखुम्बुमा भएको देखिन्छ ।

बाखामा कृत्रिम गर्भाधान अवस्था

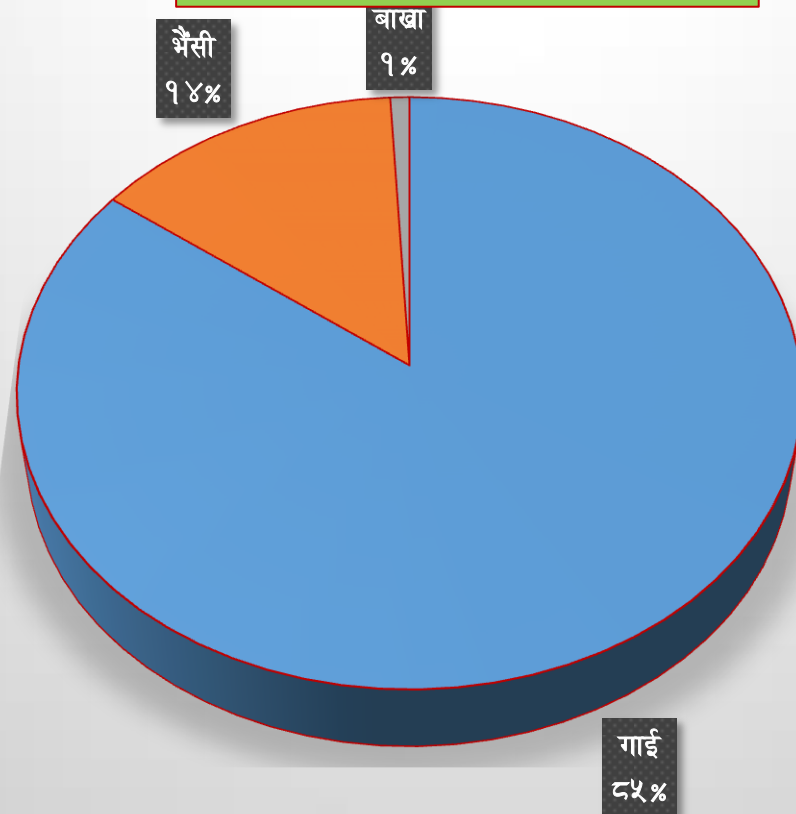
	सिरहा	सप्तरी	सुनसरी	मोरङ	झापा	इलाम	उदयपुर	पाँचथर	तेह्रथुम	धनकुटा	सोलुखुम्बु	ताप्लेजुङ	संखुवासभा
बाखामा कृत्रिम गर्भाधान	126	48	318	247	677	77	306	6	0	0	0	0	0

जिल्ला

बाखामा कृत्रिम गर्भाधान

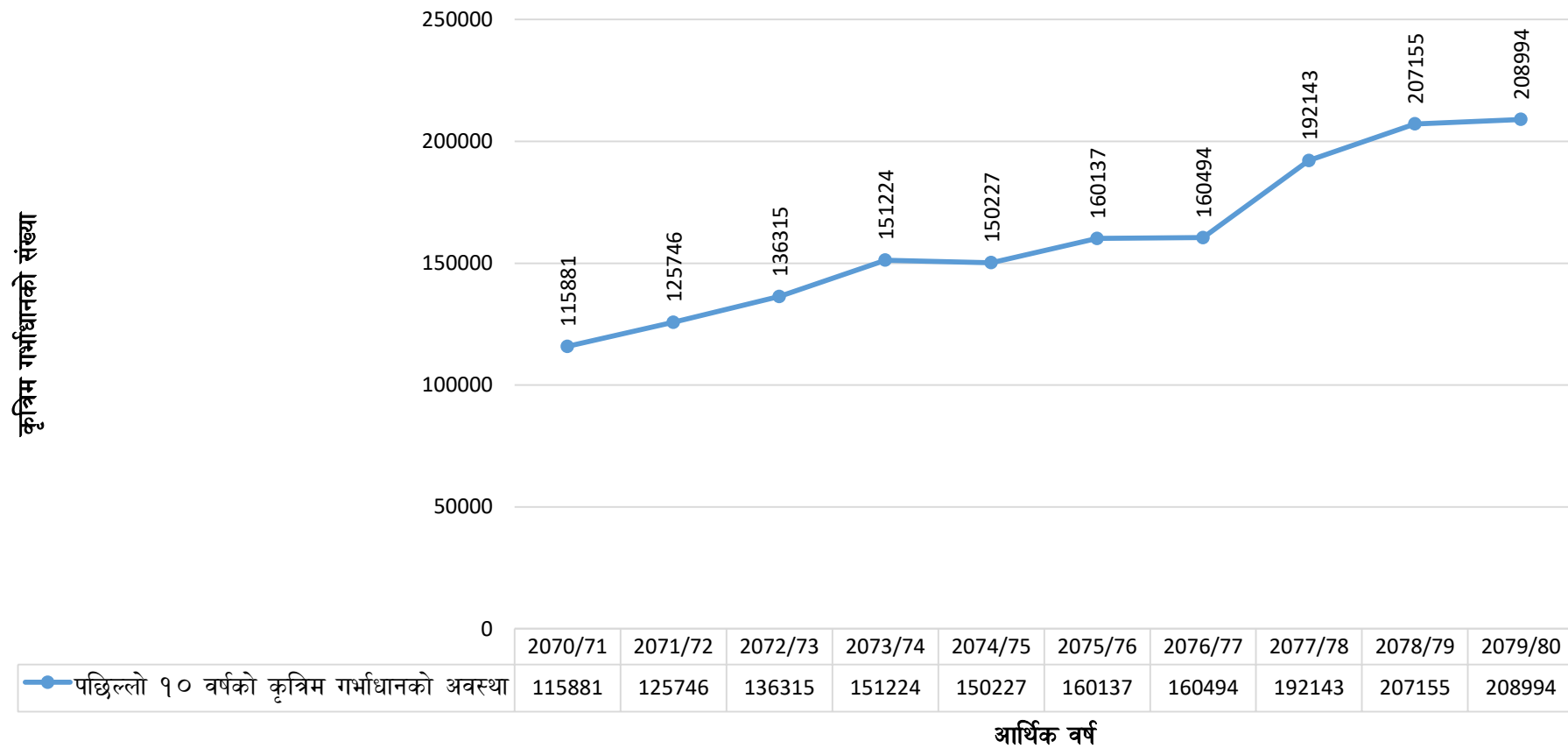
आ.व. २०७९/८० मा बाखामा भएको कृत्रिम गर्भाधानको आवस्था हर्ने हो भने सबै भन्दा धेरै झापामा भएको देखिन्छ । त्यस पश्चात क्रमशः सुनसरी, उदयपुर, मोरङ, सिरहा, इलाम, सप्तरी र पाँचथरमा भएको छ भने अन्य जिल्लामा बाखामा कृत्रिम गर्भाधान भएको छैन ।

प्रजाति अनुसार कृत्रिम गर्भाधान

आ.व. २०७९/८० मा यस क्षेत्रको कृत्रिम गर्भाधानको समग्र अवस्थालाई हेर्ने हो भने सबै भन्दा धेरै कृत्रिम गर्भाधान गाईमा (१७७९८२) भएको छ भने त्यस पश्चात भैंसीमा (२९२०७) र बाख्रामा (१८०५) कृत्रिम गर्भाधान भएको छ ।

पछिल्लो १० वर्षको कृत्रिम गर्भाधानको अवस्था

विगत १० वर्षमा यस क्षेत्रको कृत्रिम गर्भाधानको अवस्थालाई हेर्ने हो भने निरन्तर रुपमा बढ्दै गरेको अवस्था रहेको छ ।

१६.३ विगत ६ वर्षमा कृत्रिम गर्भाधानको बदलिदो अवस्था

जिल्ला / आ.व.	०७४/७५	०७५/७६	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
सिरहा	१०५७५	१७१६८	२१४९९	१८६२७	१९८१३	१९७००
सप्तरी	६३०९	९६४७	१०८०४	१०७९२	१२१३५	१३९३५
उदयपुर	७८७७	३६३२	३२६७	९६१४	१५९९९	९९७९
सुनसरी	२६५०१	२९७५८	२५१४८	३२१४४	२८३७४	३०२०१
मोरङ	४५१७९	३८५९४	३६२९२	४३७५३	४६३७६	४७५२२
झापा	३०९५९	३४६५३	४०५८२	५९६२८	५७९६१	५७७००
इलाम	१५४७६	२०१७८	१८०७९	१५३१०	२१३२६	२२५२७
पाँचथर	१७३६	१९९५	१८३६	२८९२	१८५६	२७६८
ताप्लेजुङ	३०१	३६३	२८४	१६०२	४२७	८६६
तेह्रथुम	१२१	४३४	३३६	३२	१८५	४३४
संखुवासभा	७६५	५९९	१५८	२८२	३६९	५०२
धनकुटा	४३६८	३११६	२१४४	१४२५	२३२७	२८२१
भोजपुर	०	०	२३	०	०	०
सोलुखुम्बु	६०	०	४२	५	७	३९
जम्मा	१५०२२७	१६०१३७	१६०४९४	१९६२७६	२०७१५५	२०८९९४

१६.४ प्रति कृत्रिम गर्भाधान तरल नाइट्रोजन र जमेको वीर्यको लागत

जिल्ला / आ.व.	कृत्रिम गर्भाधानको संख्या	तरल नाइट्रोजन खरिद (लि.)	तरल नाइट्रोजन प्रयोग प्रति कृत्रिम गर्भाधान	प्रति कृत्रिम गर्भाधान तरल नाइट्रोजन को मूल्य	जमेको वीर्यको मूल्य	जम्मा खर्च प्रति कृत्रिम गर्भाधान
सिरहा	१९७००	१०६७०	०.५४	१६.२५	२५	४१.२५
सप्तरी	१३९३५	१०७००	०.७७	२३.०४	२५	४८.०४
उदयपुर	९९७९	३५१८	०.३५	१०.५८	२५	३५.५८
सुनसरी	३०२०१	१३५१५	०.४५	१३.४३	२५	३८.४३
मोरङ	४७५२२	१९९३५	०.४२	१२.५८	२५	३७.५८
झापा	५७७००	२४५३५५	४.२५	१२७.५७	२५	१५२.५७
इलाम	२२५२७	१४४२०	०.६४	१९.२०	२५	४४.२०
पाँचथर	२७६८	३६२५	१.३१	३९.२९	२५	६४.२९
ताप्लेजुङ	८६६	६१०	०.७०	२१.१३	२५	४६.१३
तेह्रथुम	४३४	४०५	०.९३	२८.००	२५	५३.००
संखुवासभा	५०२	९१०	१.८१	५४.३८	२५	७९.३८
धनकुटा	२८२१	२१७२	०.७७	२३.१०	२५	४८.१०
भोजपुर	०	३८५	-	-	२५	-
सोलुखुम्बु	३९	-	-	-	२५	-

१७. सुशासनको विवरण

१. नागरिक वडापत्र सार्वजनिक गरेको
२. खरिद इकाई गठन गरी क्रियाशिल रहेको
३. कर्मचारीलाई काम बाडफाड गरिएको
४. मासिक बैठक बस्ने गरेको

१८. कृत्रिम गर्भाधान विस्तारका प्रमुख चुनौतिहरू

१. भौगोलिक विकटताका कारण उच्च पहाडी तथा हिमाली जिल्लाहरूमा तुलनात्मक रूपमा प्रगति हुन नसक्नु
२. कृषकमा चेतना स्तर वृद्धि गर्न अति आवश्यक
३. निर्वाहमुखी पशुपालन शैली
४. प्राविधिक दक्षताको कमी खासगरी प्रजनन सम्बन्धि समस्याहरूको समाधानको लागि
५. तिन तहको सरकार तथा निकायहरू बिच समन्वय

१९. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्याहरू

१. प्राप्त श्रोत साधन र बजेटले लक्ष अनुसारको सबै काम गर्न कठिन रहेको ।
२. पानिको समस्याले सरसफाई र खुवाईमा असर परिरहेको छ ।
३. जमेको वीर्य उत्पादन गर्न दक्ष जनशक्ति आवश्यक रहेको ।
४. तरल नाइट्रोजन प्लान्टको लागि डेडिकेटेड फिडर लाइन नरहेको ।

२०. कृत्रिम गर्भाधान कर्ताहरूको विवरण

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सप्तरी	कठौना बजार	शम्भुनाथ नगरपालिका	बिलट चौधरी	अधिकृत छैठौँ	९८४६२३९९९०
			गौतम चौधरी	ना.प.से.प्रा.	९८१४७६६७७५
	रूपनी बजार	रूपनी गाउँपालिका	हरिशगमन साह	ना.प.से.प्रा.	९८१७७२२३७९
			श्याम यादव	इन्सेमिनेटर	९८०४७९६७००
		अग्नीसायर कृष्णशवरण गाउँपालिका	राज कुमार ठाकुर	अधिकृत छैठौँ	९८१५७१९९३६
			सतिश चौधरी	ना.प.स्वा.प्रा.	९८१६७२६८५२
	राजविराज	राजविराज नगरपालिका	परमेश्वर यादव	अधिकृत छैठौँ	९८०५९१२२६०
			अमरेन्द्र झा		९८१५७७९६१५
			महेन्द्र यादव		९८४२९८७९५३
			मोहम्मद रसुल	प.से.प्रा.	९८०४७५१८३४
			सूर्य नारायण शर्मा		९८०८७७९१६७
		छिनमस्ता गाउँपालिका	राज कुमार यादव		९८०७७१५३०५
	हनुमान नगर	तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका	यशोधर यादव		९८०४०००१४२

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सप्तरी	हनुमान नगर	तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका	रुपेश चौधरी		९८०८२५२७३५
			दिले चौधरी		९८१४७६१९९८
			मृगेन्द्र कुमार सिंह		९८६२८५०३१८
		हनुमाननगर कंकालिनी गाउँपालिका	राम कुमार यादव		९८१६७४१८६९
			परमानन्द यादव		९८१४४५३१०७
			जर प्रकाश पुनसिया		९८१०५६६३००
	भारदह	कन्चनरूप नगरपालिका	राजेन्द्र मण्डल	अधिकृत छैठौँ	९८४२८३८००२
			गुण श्रेष्ठ	का.स.	९८४२८३०५१५
		सप्तकोशी नगरपालिका	दिलिप चौधरी	प.से.प्रा.	९८१३६५५९१४
		महदेवा गाउँपालिका	शिव नारायण विराजय		९८४२३०७०८९
			बद्री नारायण मण्डल		९८०७८४५४०७
		डाक्नेश्वरी नगरपालिका	सुरेन्द्र कुमार यादव		९८४०५८३६८०
		खडक नगरपालिका	जय प्रकाश चौधरी	प.से.प्रा.	९८६२७४३३५१
			नथर चौधरी	इन्सेमिनेटर	९८१७७३५६६१
			भगवत महतो	इन्सेमिनेटर	९८०४७७२००४

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सप्तरी	भारदह	सुरुङ्गा नगरपालिका	नारायण चौधरी	इन्सेमिनेटर	९८२४७३९३४९
			पिन्टु यादव	ना.प.से.प्रा.	
		बलानबेहुल गाउँपालिका	नथुनी मण्डल	अधिकृत छैठौँ	९८०७७७४४६९
			कुलान्नध चौधरी	ना.प.से.प्रा.	९८९६७९६५९५
			मोहम्मद मुस्ताफा	इन्सेमिनेटर	९८२३४९००६०
		बोधेवर्साइन नगरपालिका	दिगम्बर चौधरी	अधिकृत छैठौँ	९८४६२४३३९६
सिरहा	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	लहान नगरपालिका	रामकृष्ण यादव		
			दिपेन्द्र महतो		
			नागेन्द्र प्रसाद चौधरी	प.से.प्रा.	९८०९९५९२७६
			चन्द्रकिशोर यादव	निजि	९८९६७३६७६४
			विशेश्वर चौधरी	अधिकृत छैठौँ	९८४४०४५९४२
		धनगढीमाई नगरपालिका	रामनन्दन चौधरी	प.वि.अ.	९८२४७२५४२९
			महेन्द्र यादव	अधिकृत छैठौँ	९८९९७३८६२४
			राकेश कुमार सिंह		
			सत्य नारायण चौधरी	निजि	

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सिरहा	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	धनगढीमाई नगरपालिका	राम प्रसाद महतो	अधिकृत छैठौं	९८१६७८८३३३
		गोलबजार नगरपालिका	महेश राय	अधिकृत छैठौं	९८५२८३४४१०
			राजेन्द्र यादव	निजि	
			योगेन्द्र महतो		
		मिर्चैया नगरपालिका	नागेश्वर हाथी	अधिकृत सातौं	९८४८२८२५०४७
			सत्यदेव यादव	अधिकृत छैठौं	९८०७७५३२६७
			कमलकान्त कर्ण		९८६२९६०६३८
		कर्जन्हा नगरपालिका	धनिराम पण्डित	अधिकृत छैठौं	९८२४७३२९४४
			प्रेम कुमार सिंह	अधिकृत छैठौं	९८०४७४६८६३
			मुनेश्वर साह	इन्सेमिनेटर	९८१४८२३३३०
			रोहित पासमान	इन्सेमिनेटर	९८१४७२०२१०
		सिरहा नगरपालिका	शैलेन्द्र कुमार सिंह	अधिकृत आठौं	९८१६७९५१०४
			रामदेव यादव	अधिकृत छैठौं	९८४२९९७६४५
			जितेन्द्र महतो	जे.टि.ए.	
			दिपेन्द्र महतो	जे.टि.ए.	

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सिरहा	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	सुखिपुर नगरपालिका	सुदिलाल यादव	अधिकृत छैठौं	९८१६७८८८८२
			रामगणेश महतो	अधिकृत छैठौं	९८४६०६१६०९
		कल्याणपुर नगरपालिका	धुरन यादव	अधिकृत छैठौं	
			सत्यदेव यादव	अधिकृत छैठौं	
		औरही गाउँपालिका	रामस्वरूप यादव	अधिकृत छैठौं	९८४२८३५७७६
			राज कुमार साह	ना.प.से.प्रा.	
		अर्नमा गाउँपालिका	कमलेश यादव	अधिकृत छैठौं	९८१५७६९२०६
		नरहा गाउँपालिका	राजकुमार यादव	अधिकृत छैठौं	९८०६०५९२९७
			अन्जनी कुमार यादव	का.स.	
		बरियारपट्टि गाउँपालिका	द्वारिका लाल यादव	इन्सेमिनेटर	९८४३७०१७१६
		लक्ष्मिपुर पतारी गाउँपालिका	चन्द्रविर यादव	अधिकृत छैठौं	९८१७७९३७०८
			दिपेन्द्र कुमार यादव	इन्सेमिनेटर	९८२४७२४३३४
			रामजगत ठाकुर	अधिकृत छैठौं	
		भगवानपुर गाउँपालिका	रामसुन्दर दास	अधिकृत छैठौं	
			रामभगत यादव	का.स.	

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सिरहा	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	नवराजपुर गाउँपालिका	शितल प्रसाद यादव	अधिकृत छैठौँ	९८१५७०३७९६
			अशोक राम	का.स.	
		सखुवानन्कारकट्टि गाउँपालिका	रामअधीन यादव	अधिकृत छैठौँ	९८४७१५५३९७
			रामकृपाल साह	अधिकृत छैठौँ	९८१६७०५८५८
		सखुवानन्कारकट्टि गाउँपालिका	बैजनाथ यादव	इन्सेमिनेटर	९८११७००६३०
		विष्णुपुर गाउँपालिका	रामदयाल यादव	अधिकृत सातौँ	९८२४७७९८०७
			अरुण कुमार यादव	अधिकृत छैठौँ	९८१६८२०४८७
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र सिरहा	सत्य नारायण मण्डल	अधिकृत छैठौँ	९८४५०२८३५१
उदयपुर	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	त्रियुगा नगरपालिका	इन्द्र नारायण चौधरी	अधिकृत छैठौँ	९८१४७०१९९४
		चौडण्डिगढी नगरपालिका	दशरथ दास	अधिकृत छैठौँ	
			अम्बिका वि.क.	इन्सेमिनेटर	९८४२८१४३७६
		बेलका नगरपालिका	विरन्ची यादव	अधिकृत छैठौँ	९८१९३४७७८७
		उदयपुरगढी गाउँपालिका	कुविरमान दनुवार	इन्सेमिनेटर	९८१७७२७१२६
		रौतामाई गाउँपालिका	लक्ष्मण कार्की	इन्सेमिनेटर	९८६२२१११८१

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
उदयपुर	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	ताप्ली गाउँपालिका	घनश्याम राना मगर	इन्सेमिनेटर	९८६१७८०८२२
		भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र उदयपुर	तेज बहादुर कार्की	अधिकृत छैठौँ	
इलाम	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	सन्दकपुर गाउँपालिका	सबिन भट्टराई	इन्सेमिनेटर	९८४२६७९३८०
		माङ्सेबुङ गाउँपालिका	भेषराज भट्टराई	इन्सेमिनेटर	९८४४६१२१०६
		सूर्योदय नगरपालिका	विपिन झा	अधिकृत छैठौँ	
इलाम	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	रोङ गाउँपालिका	मिङगमा रिन्जी शेर्पा	अधिकृत छैठौँ	
			बद्री गोपाल अचार्य	प.स्वा.प्रा.	
			राकेश कुमार राउत	प.से.प्रा.	
			सुमन लावती	ना.प.स्वा.प्रा.	
			अमृत बुढा	ना.प.से.प्रा.	
			गोपाल कुमार राई	ना.प.स्वा.प्रा.	
			विविश बान्तावा राई	ना.प.स्वा.प्रा.	

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
इलाम	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	रोड गाँपालिका	बेद निधि दाहाल	ना.प.स्वा.प्रा.	
			गोपाल खड्का	निजि	
			जिवन अर्याल	निजि	
			नविन कुमार खवास	निजि	
			श्रीचन्द्र राई	निजि	
सुनसरी	इनरुवा	भेटरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र सुनसरी	इन्द्र नारायण साह		९८६०४४८८९८
			सवित्रा मगर		९८४२४८७२७२
			गणेश महतो		९८४२३०७८३३
		हरिनगरा गाउँपालिका	ओसिर अन्सारी		९८९९३५४४९२
			मनोज यादव		९८४३९८०७९५
		देवानगंज गाउँपालिका	भागवत लाल कामैत	ओ.भि.ओ.टि.	९८०७०६२९५०
			अरविन्द महतो	ओ.भि.ओ.टि.	९८९९३९२९९०
			हरिनारायण कामैत	अधिकृत छैठौँ	९८२७३२२०७९
			रमेश सिंह	इन्सेमिनेटर	९८०४०५३९०३

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सुनसरी	इनरुवा	बराह क्षेत्र	बाबुराम घिमिरे	इन्सेमिनेटर	९८४२१५३५२१
			रोशन काफ्ले	प्राविधिक	९८१०४७१३३८
	लौकही	कोशी गाउँपालिका	गोशाई यादव	अधिकृत छैठौँ	९८१७७०७८८८
			मोहन कुमार सिंह		९८४२१२५६४९
		कोशी गाउँपालिका	मनोज यादव		९८४३१८०७१५
			दोरिकचन साह		९८१७७६३३६७
	भोक्राहा	भोक्राहा गाउँपालिका	हरेन्द्र राय	प.से.प्रा.	९८१५३९०९९०
			अब्दुल कैयुम अन्सारी	अधिकृत छैठौँ	९८००३६३८८९
			कुमार बस्नेत		
	झुम्का	रामधुनी गाउँपालिका	दुर्गा पराजुली		९८४२०४७५११
			राज नारायण चौधरी		९८४२०६३५२०
			मछीन्द्र कुमार पैकरा		
			विजय चौधरी		
			विवस माझी		
			अरुण चौधरी		

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
सुनसरी	इटहरी	इटहरी उपमहानगरपालिका	दुर्गा श्रेष्ठ	अधिकृत छैठौँ	९८४२०२४१११
			ठाकुर खत्री		९८४२०५८३९७
	तालिम केन्द्र दुहवि	तालिम केन्द्र दुहवि	शिवहरी अधिकारी	अधिकृत छैठौँ	९८५२०६३९३३
			मनराज अधिकारी	ना.प.से.प्रा.	९८४२२२२६१३
तेह्रथुम	इटहरी	लालिगुरास नगरपालिका	टिकाराम पौडेल		९८४२५८९५६६
			खगेन्द्र तिवारी		
			देव नारायण श्रेष्ठ		
		फेदाप गाउँपालिका	चन्द्र कुमार श्रेष्ठ	इन्सेमिनेटर	९८६२०५३०३९
			लाल बहादुर तामाङ	इन्सेमिनेटर	९८४२१०७९७७
संखुवासभा	इटहरी	धर्मदिवी नगरपालिका	दिल बाहादुर श्रेष्ठ	इन्सेमिनेटर	९८५२०६१४७४
		चैनपुर नगरपालिका	गोपालमान कार्की	इन्सेमिनेटर	९८६२१३८९७७
मोरङ	विराटनगर	जहदा गाउँपालिका	रामसेवक यादव	अधिकृत छैठौँ	९८०२७१००३७
			ललन कुमार यादव		
		कटहरि गाउँपालिका	प्रेम पोख्रेल		९८५२०२२९८०
			कृष्णदेव राजवंसी		९८४२०८४९४३

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
मोरङ	विराटनगर	कटहरि गाउँपालिका	विष्णु दहाल		
		विराटनगर उपमहानगरपालिका	शुभ नारायण यादव		९८११३६१४७०
			गणेश पण्डित		९८५२०३२८३२
			अनिल कुमार साह		९८०४०१६४०१
	रंगेली	रंगेली गाउँपालिका	मात्रिका घिमिरे		९८४२०५९०४९
			खेमराज कार्की	ना.प.स्वा.प्रा.	९८५२०२९२९१
			रामपुकार यादव		९८५२०२६५७९
			दिपक खतिवडा		
			जोति बास्कोटा		
	सुनवर्षि गाउँपालिका	सुनवर्षि गाउँपालिका	रंजित कुमार झा		९८४२२५२३१३
			अनिल कुमार झा		९८४२०३३८९३
			दिनानाथ राजवंसी		
			दिनाराम राजवंसी	ना.प.से.प्रा.	९८४२२२५२३१३
			राजु खड्का	अधिकृत छैठौँ	९८४२०३३८९३
			लोकमणि पौडेल		९८१७३००१५२

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
मोरङ	सुनवर्षि गाउँपालिका	सुनवर्षि गाउँपालिका	रमेश राजवंसी		
			विष्णु कडेल		
			विद्यानन्द थारु		
	धनपालथान	धनपालथान गाउँपालिका	रामदेव मण्डल	अधिकृत छैठौं	९८५२०३३३३८
			कमल प्रसाद तिमिल्सिना		
			हरी नरायण राय	इन्सेमिनेटर	९८४२९६०००३
			शिव कुमार राय	इन्सेमिनेटर	९८९४३६३८८४
			आसनाथ झा	इन्सेमिनेटर	९८९०४७९४००
			रामबोध सिंह		
	रतुवामाई नगरपालिका	रतुवामाई नगरपालिका	उमेश कुमार पासमान	ना.प.से.प्रा.	९८०७०२०९६२
			अजित राजवंसी	ओ.भि.ओ.टि.	
			बलराम बराल		९८४२२४८०८६
			बल बहादुर भुजेल		९८४२५३३०३३
			रमन लुइटेल		९८५२०३९३७५
			मात्रिका निरौला		९८०६०८२९७३

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
मोरङ	रतुवामाई नगरपालिका	रतुवामाई नगरपालिका	अस्मिता चापागाई		९८०४०८८९७०
			पुरनलाल ताजपुरिया		९८२१४३१००१०
			रमेश कुमार सिंह गनगाई		९८१५३५७२८३
			रमेश पौडेल		९८१६००७६०१
			देवराज चापागाई		९८०७०२१११५
			रमेश ताजपुरिया	ना.प.स्वा.प्रा.	९८४२५३१८७५
			शशिराज खड्का	अधिकृत छैठौं	९८४१३९४६०९
	कानेपोखरी गाउँपालिका	कानेपोखरी गाउँपालिका	गणेश रेग्मी		
			भवानी कोइराला		
			युवराज संग्रौला		
			पदम परियार		
			लक्ष्मी प्रसाद ओझा		

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
मोरङ	कानेपोखरी गाउँपालिका	कानेपोखरी गाउँपालिका	राज कुमार लिम्बु		
			अरुण जोशी		
			मदन बहादुर बस्नेत		
	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	जिवन कुमार सिंह	अधिकृत छैठौँ	९८४२१०६४३५
			लोकेन्द्र बाँनिया		९८४२४६४३५०
			हरिहर दाहाल		९८५२०५५८५२
			पेशल कुमार साह		
			नुतन दाहाल		९८४२१०५८५९
			कमल बहादुर न्यौपाने		९८४२१६४००१
			चिरन्जिवी भट्टराई		९८४२३७३०३६
			योगेन्द्र भट्टराई		९८५२०४१६२१
			निराजन पोखरेल		९८४२०८५१७८
			रुद्र रिजाल		९८१४३८०६६८
			भिम बहादुर फूयाल		९८६२०१२३६५
			कुलानन्द यादव		९८४२०२०१९३

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
मोरङ	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	दुर्गा श्रेष्ठ		९८४२०२४१११
	बेलबारी	बेलबारी नगरपालिका	बाबुराम बस्नेत		९८५२०७५३१६
			पूर्ण श्रेष्ठ		९८४२५६६८२५
			युवराज मिश्र		९८४५०८४२३१
	बेलबारी	बेलबारी नगरपालिका	सहेदव दास		९८४२१२७३२३
			परेन्द्र अधिकारी		९८६३७५०३७८
			टिकाराम बजगाई		९८४२०८४७८९
			निराजन पोख्रेल		९८४२०८५१७८
	उर्लाबारी	उर्लाबारी नगरपालिका	बद्री भट्टराई		९८४४२२६९२६
		मदनभण्डारी प्राविधिक	अर्जुन गौतम		
			तुलसी निरौला	झापा कार्यरत	९८५२६७५४४१
			राम प्रसाद सिग्देल	झापा कार्यरत	९८४२६३१७३२
			डा. मोदराज आचार्य	झापा कार्यरत	९८५२६८०३७७
			दिकेन्द्र घिमिरे	झापा कार्यरत	९८४२६२२१०४
			दिनेश आचार्य	झापा कार्यरत	९८१७००२४००

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
मोरङ	उर्लाबारी	मदनभण्डारी प्राविधिक	टंक राणा	झापा कार्यरत	९८४२६६६४९२
			चन्डी घिमिरे	झापा कार्यरत	
			विनोद भट्टराई	मोरङ कार्यरत	
			गौरिशंकर दाहाल	मोरङ कार्यरत	९८१३९७४७१३
			खेम रेज घिमिरे	मोरङ कार्यरत	
			कमल राज भण्डारी	मोरङ कार्यरत	९८४२०३६४०६
			गंगा आचार्य	मोरङ कार्यरत	९८१६३८०३२५
			सागर माझी	मोरङ कार्यरत	९८४२२०१९४६
			खेम ओझा	मोरङ कार्यरत	
			तारा चन्द्र अर्याल	मोरङ कार्यरत	
			युवराज भट्टराई	मोरङ कार्यरत	
झापा	केर्खा	कमल गाउँपालिका	नर बहादुर राणा		
			मदन कुमार खड्का		९८५२६७०९०३
			दिनेश ढकाल		९८५२६७६५५६
		गौरदह नगरपालिका	नागेन्द्र निरौला		९८४२६९०९९९

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
झापा	केर्खा	गौरदह नगरपालिका	चन्द्र प्रसाद घिमिरे		९८१५०६९७१०
		बारदसशी गाउँपालिका	दिवश राई		९८०४९२०९७७
			निलमणि काफ्ले		९८२४९४९८११
			तेज नारायण राजवंसी		९८०७९६१७००
	पथरी बजार	पथरीशनिचरे नगरपालिका	उमेशजंग थापा		९८१७३७६१९६
	पथरी बजार	पथरीशनिचरे नगरपालिका	देवेन्द्र मिश्रा		९८१२३७४७५१
			भेश प्रसाद घिमिरे		९८१४०७९८९५
	दुधे	शिवसताक्षी नगरपालिका	विपिन भट्टराई		९८१४५९८३७३
			राम अवतार यादव	अधिकृत छैठौँ	९८०६०६२०१८
			रामआसिस रजक	अधिकृत छैठौँ	
			प्रेम पौडेल		९८१३९३३५७५
			कमल चौलागाई		९८१५९५४०६०
			मान बहादुर लम्जेल		९८०१४०२८५८
			रिता घिमिरे		९८१४०४७१०३
	सुरुङ्गा	झापा गाउँपालिका	मोहन जोशी		९८४२६५७९४९

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
झापा	सुरुङ्गा	झापा गाउँपालिका	जगत नारायण मण्डल		
		अर्जुनधारा नगरपालिका	देवेन्द्र मैनाली		
			बेनुक बस्नेत		९८४२६२६६९१
			प्रकाश ओझा		९८०४९१८२२१
			दिपक फुयाल		९८०२७३५८७७
		अर्जुनधारा नगरपालिका	पुष्पलाल निरौला		९८४४६४४२६०
		मेची नगरपालिका	मोहन जोशी	अधिकृत छैठौँ	९८१७९५२६७३
			क्षत्र बहादुर राई		९८४२७०२५८४
			सुशिल सिवाकोटी		९८४२६५६३२३
			थिरेन्द्र सिवाकोटी		९८४२७२६४६२
			करवण अधिकारी		९८०१४४९०००
			सुभास गुरागाई	अधिकृत छैठौँ	९८४२६७०९५८
		वित्तामोड नगरपालिका	विनोद विक्रम पौडेल		९८२४९०८०८९
			धनपति पाठक		९८०८१२३२७५
			सावित्रा दाहाल		

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
झापा	चन्द्रगढी नगरपालिका	भद्रपुर नगरपालिका	यम बहादुर सुब्बा	अधिकृत छैठौँ	९८०६०६२१९९
		हल्दिबारी गाउँपालिका	सानुमाया श्रेष्ठ	अधिकृत छैठौँ	९८१६९५८२५२
			रोहित खवास		९८४२६७२७०१
			हरी भट्टराई		९८०६०३८३३०
			राजकुमार सिवाकोटी		९८१४९३३६०५
	चन्द्रगढी नगरपालिका	हल्दिबारी गाउँपालिका	किरण दाहाल		९८०३७८७००७
			सजन कुमार चौधरी	का.स.	९८४२६७९८४४
	झापा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र झापा	विनोद खरेल		९८१६३६०२१०
			शिव साह		९८४२६३८६६१
			गणेश भट्टराई		९८४२०४५४४८
			छवि सुवेदि		९८४२६२६६७७
			मदन चौधरी		९८४२६२६२०७
			चन्द्र फुयाल		९८०६०१३९१२
		कचनाकवल गाउँपालिका	मछिन्द्र यादव	अधिकृत छैठौँ	९८१७३५२६७३
			हेमराज पौडेल	अधिकृत छैठौँ	९८०८५०१८२६

जिल्ला	सिमेन र तरल नाइट्रोजन विक्री केन्द्र	पालिकाको नाम	कृत्रिम गर्भाधान कर्ताको नाम	पद	मोबाइल नं.
झापा	कर्खा	कमल गाउँपालिका	उमानाथ भण्डारी	निजि	९८५२६७०६३१
सोलुखुम्बु	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	दुधकुण्ड गाउँपालिका	धिरेन राई	ना.प.से.प्रा.	९८४२६४९०३८
ओखलढुङ्गा	झापा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	सिद्धिचरण नगरपालिका	प्रमित मगर	ना.प.स्वा.प्रा.	९८६२८५४५७१
पाँचथर	वित्तमोड	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	कमल बहादुर चौहान	प.से.प्रा.	
	राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लहान	हिलिहाङ गाउँपालिका	वासुदेव काफ्ले	प.स्वा.प्रा.	
			नारायण कुमार थापा	प.स्वा.प्रा.	